

Pla d'Accessibilitat Museu de Reus

Elena Aparicio Mainar
Gestora del Patrimoni Cultural
Especialista en Educació de Museus
Inclusió i Accessibilitat Cultural

Índex

1.	INTRODUCCIÓ al Pla d'Accessibilitat del Museu de Reus.....	6
2.	MARC NORMATIU Autonòmic, Nacional i Internacional	7
3.	CONTEXT de l'edifici del Museu de Reus.....	9
3.1.	Arquitectura	9
3.2.	Història de l'Edifici.....	9
3.3.	Gestió i Història del Museu	10
3.4.	Ubicació.....	11
3.5.	L'entorn del Raval de Sta. Anna.....	12
3.6.	Serveis.....	12
4.	DIAGNOSI de l'ACCESSIBILITAT del MUSEU de REUS (MdR).....	16
4.1	Requisits DALCO	16
4.2	Criteris de "Design for All"	16
4.3	Mesures Generals d'Accessibilitat.....	17
	Mesura 1: Recepció del visitant	17
	Mesura 2: Accessibilitat física de l'edifici.....	17
	Mesura 3: Senyalització	22
	Mesura 4: Museografia.....	23
	Mesura 5: Visites guiades i tallers educatius	23
	Mesura 6: Activitats culturals	24
	Mesura 7: Projecte educatiu	24
	Mesura 8: Web	24
	Mesura 9: Gratuïtat.....	24
	Mesura 10: Elements museogràfics.....	24
5.	Descripció de les actuacions necessàries a realitzar.....	28
5.1	Objectius de treballar cap a la Inclusió.	28
5.2	Cóm s'aconsegueix una major accessibilitat cultural amb certa facilitat i urgència?	28
6.	ACCIONS Generals.....	29
6.1.	DISCAPACITAT VISUAL:	29
	Acció 1:.....	29
	Acció 2:.....	29
	Acció 3:.....	30
	Acció 4:.....	30
	Acció 5:.....	30
	Acció 6	30
	Acció 7	31
	Acció 8	31
	Acció 9:.....	31
	Acció 10:	31

Acció 11:	31
1.3. DISCAPACITAT AUDITIVA:	31
Acció 11:	32
Acció 12:	32
Acció 13:	32
Acció 14:	32
1.4. DISCAPACITAT FÍSICA:	32
Acció 15:	32
Acció 16:	33
Acció 17:	33
Acció 18:	33
Acció 19:	33
Acció 20:	33
1.5. COL·LECTIUS EN RISC D'EXCLUSIÓ i INTEGRACIÓ SOCIAL	34
Acció 20:	34
Acció 21:	34
Acció 22:	34
Acció 23:	34
Acció 24:	34
Acció 25:	34
Acció 26:	34
1.6. DIVERSITAT COGNITIVA	34
Acció 27:	35
Acció 28:	35
Acció 29:	35
Acció 30:	35
Acció 31:	35
Acció 32:	36
2. Propostes d'actuació I	37
7.1 Actuacions a l'espai i els recorreguts:	37
a. Taulell d'atenció accessible	37
b. Senyalització del recorregut accessible.	38
c. Disseny d'imatge/identitat Corporativa	40
d. Encaminaments podò tàctils	41
e. Informació i Comunicació	43
3. Propostes d'actuació II	45
8.1 DISCAPACITAT FÍSICA	45
8.1.a Ampliació dels espais de visita	45
8.1.b. Dossier de fotografies	45
8.1.c. Plànol hàptic o tactovisual.	46
8.1.d. Maqueta tàctil de l'edifici.	46

8.2 DISCAPACITAT VISUAL	48
8.2.a. Calendari d'activitats	48
8.2.b. Visites guiades participatives i inclusives	48
8.2.c. Parada tàctil.	49
8.2.d. Recursos tàctils	49
8.2.e. Proposta d'activitat concreta:	51
8.1.f. Experiències d'alteració sensorial	52
8.1.g. Exemples de Bones pràctiques:.....	52
8.3 DISCAPACITAT AUDITIVA	53
8.3.1. Intèrpret de Llengua de Signes Catalana	54
8.3.2. Calendari d'activitats	54
8.3.3. Instal·lació d'alarmes lluminoses	54
8.3.4. Creació "signo-guies" i / o "vídeo-guies" en LSC i LSE.	55
8.3.5. Formació als Intèrprets de LSC i LSE	55
8.3.6. Definir conceptes i recorreguts.....	55
8.3.7. Tallers o Laboratoris de percepció hàptica i musical.....	55
8.3.8. Creació d'un glossari de signes específic.....	56
8.3.9. Activitats conduïdes per professionals sords.....	56
8.4 GRUPS EN RISC D'EXCLUSIÓ i INTEGRACIÓ SOCIAL	56
8.4.1. MUSEUS i SALUT	56
8.4.2. Aliances i Oferiments.....	56
8.4.3. Cicles de Lectura	57
8.4.4. Espai d'aprenentatge de la llengua catalana.....	57
8.4.5. Exemple de Bones Pràctiques	57
8.5. DIVERSITAT COGNITIVA	57
8.5.1 Formació	58
8.5.2 Llenguatge planer i Lectura Fàcil	58
8.5.3. Calendari d'activitats	58
8.5.4. Accessibilitat dels continguts:	58
8.5.5. Recursos i equips humans.....	59
8.5.6. PICTOGRAMES o Pictografies Universals Museus.....	60
8.5.7. Exemple de Bones Pràctiques	61
8.5.8. Activitats guiades per persones amb diversitat cognitiva.....	61
8.5.9. Crear pidoles d'informació sobre l'accessibilitat del Museu, protagonitzades per persones amb diversitat cognitiva.	61

8.5.10. Col·laboracions amb Universitats	62
9. Algunes CONCLUSIONS	64
Formació continua dels equips.	64
Incloure professionals amb diversitat sensorial als equips	64
Recursos comunicatius i divulgatius	64
Recursos econòmics: subvencions	64
10. BIBLIOGRAFIA	65
Relació d'Annexos	66
11. Annex I	66
Proveïdors	66
A. <i>Discapacitat Visual</i>	66
a.1. <i>Materials tàctils</i>	66
a. 2. <i>Materials podò tàctils</i>	66
B. <i>Discapacitat física</i>	66
b.1. <i>Bany accessible</i>	66
b.2. <i>Productes ortopèdics</i>	66
C. <i>Discapacitat cognitiva</i>	66
c.1. <i>Pictogrames</i>	66
c.2. <i>Lectura Fàcil</i>	66
c.3. <i>TEA – Trastorn de l'Espectre Autista</i>	66
D. <i>Referents nacionals de serveis d'excel·lència i bones practiques:</i> .	66
d.1. <i>Publicacions en Braille i macro caràcters</i>	66
d.2. <i>Maquetes tàctils</i>	66
d.3. <i>Senyalística i digitalització</i>	66
12. Annex II	66
Mesures de control y seguiment	66
13. Annex III	66
Estratègia de seguiment.....	66
14. Annex IV	66
Proposta de manteniment.....	66
15. Annex V	66
Proposta d'avaluació de les actuacions i indicadors	66
16. Annex VI	66
Gràfics	66
17. Annex VII	66
La sostenibilitat als Museus	66
18. Annex VIII	66
Plànols del Museu de Reus _ Raval Santa Anna	66
19. Agraïments i contacte	67

1. INTRODUCCIÓ al Pla d'Accessibilitat del Museu de Reus

L'encàrrec del Pla d'Accessibilitat del **Museu de Reus**, ve motivat per la necessitat d'actualitzar i de conèixer el grau d'accessibilitat real de la totalitat de l'edifici, el seu entorn, la seva riquesa i les plataformes de comunicació que el representen.

Té l'objectiu principal d'oferir eines i propostes que facilitin l'assoliment d'una cultura inclusiva dins el disseny per a tothom, oberta a la diversitat i que segueixi els paradigmes de **l'Accessibilitat Universal**.

És important generar un interès creixent, una oferta i una estructura de serveis adequada per a col·lectius menys habituals, potenciant un canvi de paradigma i una participació cada cop més normalitzada de totes les persones.

Està dirigit als diferents equips del Museu (interns i externs) i convida a la recerca de patrocinis per poder dur a terme les diverses actuacions als diferents àmbits (arquitectònic, sensorial, cognitiu, físic o formatiu), proposant exemples i accions concretes de gestió, implementació i bones pràctiques.

La millora de la qualitat de vida està permetent l'envelliment d'una gran part de la població. Això provocarà, a curt i mig termini, la modificació d'habilitats físiques, cognitives i/o sensorials. Per aquesta raó el plantejament dels Museus cada cop més accessibles, potenciarà el moviment cultural i turístic d'aquest sector vers el nostre patrimoni.

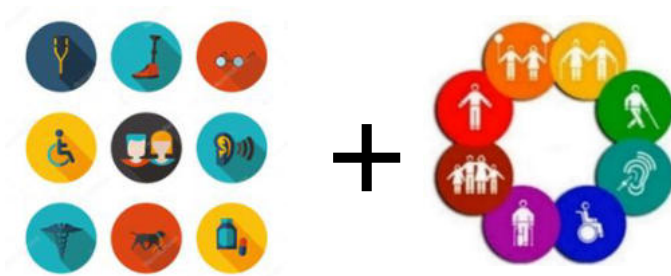
Aquest pla d'accessibilitat està plantejat amb el propòsit de conèixer l'estat de la qüestió al context de l'accessibilitat real, per així poder afrontar les millores futures d'espais i serveis, i potenciar la inclusió de totes les persones com a ciutadans i ciutadanes de ple dret en un entorn patrimonial específic.

És important però, ésser conscients de les implicacions que comporta el règim de patrimoni històric-artístic de l'edifici, l'antic Banc d'Espanya de la ciutat.

Abordar de manera proactiva les desigualtats i l'exclusió és essencial dins la missió principal dels museus i institucions culturals de servir a la societat.

"Totes les persones tenen diferències cognitives, lingüístiques, afectives i socials, és a dir, la diversitat és la norma." Miguel López Melero

*"De l'exclusió a la inclusió, un procés d'humanització".
UNIA, Màlaga 2008*

2. MARC NORMATIU Autonòmic, Nacional i Internacional

El dret a la cultura és un dret fonamental i un element humà de desenvolupament que ha estat reconegut i ratificat internacionalment des dels anys 40:

El **1948**, la **Declaració dels Drets Humans** de la **ONU** al seu Article 27, reconeix el dret a la cultura, com a quelcom indispensable a la dignitat de les persones i el desenvolupament de la seva personalitat.

El **1978**, l'article 44 de la **Constitució Espanyola** afirma el dret de totes les persones a la cultura, essent els poders públics els que promouran i tutelaran l'accés a la mateixa.

El marc legal està configurat per la **Llei de l'Estat 51/2003, del 2 de desembre**, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, basada en els principis de vida independent, normalització, accessibilitat universal, disseny per a tothom, diàleg civil i transversalitat de les polítiques en matèria de discapacitat.

El **2006**, l'Article 30 de la **Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat** de la **ONU**, confirma el dret de participació en la vida cultural com a espectadors i creadors, en igualtat de condicions i considera com a patrimoni de la societat les creacions de les persones amb discapacitat.

Llei **27/2007** de 23 d'octubre, **BOE-A-2007-18476** núm. 255, per la que es reconeixen les diferents llengües de signes del territori espanyol i es regulen els mitjans que donen suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues.

Llei **17/2010** de 3 de juny, de la llengua de signes catalana. **DOGC** 10 de juny de 2010, núm. 5647.

El **2011**, sorgeix l'**Estratègia Integral Espanyola de Cultura per a Tots**, des dels Ministeris de Cultura, Sanitat, Política Social i Igualtat. Busca millorar l'accessibilitat de les persones amb discapacitat als espais i activitats culturals, fomentar la seva participació en la creació artística i la seva contractació en equipaments i activitats culturals.

El **2014**, la Generalitat de Catalunya aprova la seva pròpia **Llei 13/2014 d'Accessibilitat**, de 30 d'octubre. **DOGC** 4 de novembre de 2014, núm. 6742.

Dins l'**Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2016**, Capítol I del Títol I, a l'Article 15.2 es defineixen els drets de totes les persones, lliures de discriminació i desenvolupant les seves capacitats, i a l'Article 22.1 els drets i deures en l'àmbit cultural específicament.

El **2017** La **Llei General de Drets de les Persones amb Discapacitat i de la seva Inclusió Social**, del Real Decret 1/2003, a la seva disposició

addicional 3era, va marcar el 4 de desembre com a la data límit per al compliment de l'Accessibilitat Universal de i en tots els entorns culturals públics.

Real Decreto 1112/**2018**, de 7 de setembre, sobre accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils del sector públic.

Llei 19/**2020**, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació **DOGC** 31 de desembre de 2020, núm. 8307

Al març de **2020** la **Direcció General del Patrimoni Cultural** i la **Direcció General de Creació, Acció Territorial i Biblioteques**, va presentar el "Pla d'Accessibilitat de museus i centres i espais d'arts visuals de Catalunya 2020-2024", que recull les principals actuacions en matèria d'accessibilitat que s'impulsaran fins a 2024.

El **2022** el **Ministeri de Drets Socials** conjuntament amb l'Agenda 2030, es va publicar l'Estratègia Espanyola sobre Discapacitat 2022-2030.

El **Real Decret 193/2023**, de 21 de març, regula les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació de les persones con discapacitat per l'accés i utilització dels bens i serveis a disposició del públic.

El **Decret 209/2023** estableix un nou marc **d'accessibilitat a Catalunya** que afecta tant el sector públic com el privat, amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat en espais físics, digitals i de serveis. Aquest decret és un pas clau per garantir l'accés universal i eliminar les barreres que puguin dificultar la inclusió de persones amb discapacitats.

Per completar aquest recull incloem també les **normes ISO** (International Organization for Standardization) i les **normes UNE** (Una Norma Espanyola) relacionades amb l'accessibilitat universal:

- Entorn construït, urbanisme i arquitectura: ISO 21542 revisada en 17210:2020.
- Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC): UNE-EN 301549:2020.
- Àmbit cognitiu (lectura fàcil i senyalística): Influència de UNE 153101 EX en ISO/IEC NP 23859 – 1 i UNE 170002:2020.
- Turisme accessible: ISO 21902:2020

Paradoxalment i existint tot aquest seguit de normes nacionals i internacionals, sovint les persones amb discapacitat segueixen trobant barreres (físiques, socials, econòmiques i/o de comunicació) per a participar en igualtat de condicions en la vida social i cultural.

3. CONTEXT de l'edifici del Museu de Reus

3.1. Arquitectura

És un edifici d'estil neoclàssic força eclèctic amb elements decoratius en pedra que fan referència a la indústria i al comerç. És de difícil catalogació, com moltes obres de l'arquitecte reusenc Pere Caselles i Tarrats (1864-1936).

És un edifici cantoner, del que destaca la força de l'angle que doblega la façana al dos carrers, que es troben en un angle agut i que adquireix forma de torre.

Es un edifici de 1.720 m², distribuït en quatre plantes.

La façana principal, la de la Raval de Santa Anna, s'ordena simètricament als dos laterals d'un eix central que conté l'únic accés.

Tant la col·locació dels buits com la valoració en vertical i horitzontal responen a unes directrius clàssiques amb elements neo-barrocs, encara que l'ornamentació pertany a un llenguatge modernista.

3.2. Història de l'Edifici

Es construeix entre el 1902 i el 1904, sobre el solar de l'antic Teatre Principal. El 1953 es realitzen obres de reforma d'estructures i decoració interior. En el 1978 tanquen les oficines del banc i l'any següent l'edifici és donat a la ciutat, específicament, per a un ús públic.

L'Ajuntament de Reus va inaugurar el Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca el 1984 en aquest espai i actualment és una de les seus del **Museu de Reus** (Museu d'Arqueologia). El consorci de Museus aglutina el Museu d'Art i Història de la Plaça Llibertat, la Fototeca digitalitzada, el Centre de la imatge (CIMIR) situat a l'antic Mas Iglesias, la Sala Quatre o el Centre d'Art Contemporani Cal Massó.

- Al soterrani de l'edifici, a més de la cambra cuirassada i la caixa forta originals, hi ha una gran part de la reserva d'arqueologia;
- A la planta baixa, es troben l'accés principal, la zona de recepció del visitant, les sales d'exposicions temporals i els serveis públics;
- Al primer pis, la mostra permanent i els tallers d'arqueologia;
- Al segon, els despatxos de gerència, administració i conservació, així com una sala polivalent, la biblioteca i l'arxiu documental,
- Al tercer pis, els laboratoris de restauració, l'exposició permanent de la col·lecció de minerals, el taller de minerals i diversos espais de reserva.

Durant els últims vint anys s'han dut a terme diversos treballs de restauració a l'edifici. Entre 1996 i 2000, es faran obres de remodelació i adequació en els dos edificis. El més significatiu és de l'any 2012, en que es modernitzaren les instal·lacions i es crearen les dues sales d'exposicions temporals de la planta baixa, amb climatització, al Museu Salvador Vilaseca.

Durant 2025 s'han fet reformes i s'ha modernitzat l'espai de la Plaça Llibertat, amb noves instal·lacions, il·luminació, sales, etc., i una nova museografia que comptarà amb nous serveis al visitant.

3.3. Gestió i Història del Museu

El **Museu de Reus**, gestionat des de l'Institut Municipal de Museus de Reus (IMMR), actualment Institut Municipal Reus Cultura (IMRC) és un dels fons patrimonials i artístics més rellevants de Catalunya.

El 1934 es va inaugurar el primer Museu Municipal Prim-Rull, gràcies a l'empenta d'una figura clau, el metge i pre-historiador Salvador Vilaseca (Reus, 1896-1975). Llavors es va ubicar al carrer de Sant Joan.

L'any 1936, amb l'inici de la guerra Civil, es va dissoldre el Patronat. Les peces van ser traslladades a magatzems provisionals (Casa Gay-Borràs, a l'Av. Prat de la Riba). Però l'any 1938, a causa d'un bombardeig franquista, fou destruït el magatzem i una part dels fons.

De 1940 a 1960 el Museu estarà obert a la casa Rull.

El 1961 s'inaugurà una nova seu, als baixos de l'edifici núm. 13 de la plaça dels Màrtirs (actualment plaça de la Llibertat). El fons d'aquell moment es centrava en peces d'etnologia, art i arqueologia, de Reus i la seva comarca.

El 1978 el Banc d'Espanya dona el seu edifici per a ús públic i el 1984 s'inaugura en ell, el "Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca", (Raval de Santa Anna, 59).

En 1991, arrel d'un acord entre el Departament de Cultura de la Generalitat i l'Ajuntament de Reus, les Fundacions Públiques "Museu d'Arqueologia Doctor Salvador Vilaseca" i "Museu Comarcal de Reus", creades en 1982, s'unifiquen i es crea el "Museu Comarcal Salvador Vilaseca de Reus".

Des d'aquest moment anirà creixent: s'aniran creant nous serveis, com el Taller de Minerals i la Fototeca (1995), es portarà a terme la informatització de les col·leccions (entre 1996 i 2000), es museïtzaran els espais de Pedrol Rius o de les Festes a la Plaça Llibertat, etc.

Al 2001, es redactaren nous estatuts i es creà l'Institut Municipal de **Museu de Reus** IMMR (actualment IMRC), que gestiona diferents equipaments: el **Museu Salvador Vilaseca** amb la col·lecció d'arqueologia, el **Museu d'Art i Història**, amb la col·lecció que explica la història de la ciutat en totes les vessants i els seus artistes.

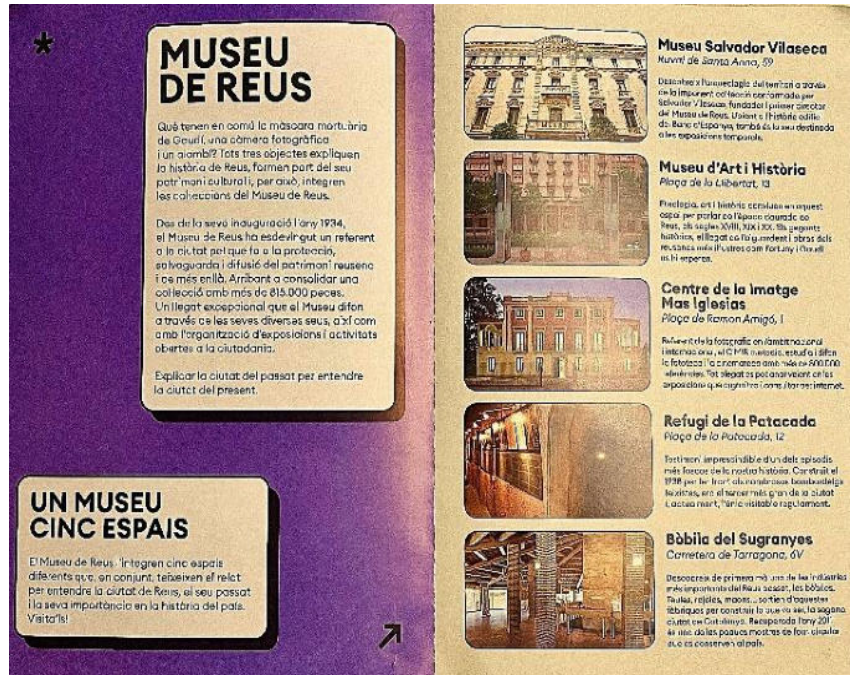

Al lateral esquerre de la porta principal d'aquest segon museu, hi ha una petita sala exempta "la **Sala Quatre**", que s'utilitza per petites mostres, presentacions i tallers.

Per un altra banda, es va incorporar també el **Centre de la Imatge Mas Iglesias** que és un equipament dedicat a la preservació del patrimoni visual, i uns anys més tard, el **Refugi Antiaeri de la Patacada** i la **Bòbila del Sugranyes**.

Durant un període de 5 anys, (del 2007a l2011) va formar part de la mateixa gestió l'equipament d'art contemporani **Centre d'Art Cal Massó**.

El Museu té importants col·leccions d'arqueologia, art, història, fotografia, objectes, armes, tèxtils, joguines, tradicions, etc. que formen un dels llegats més importants de la història de la ciutat i el seu entorn.

3.4. Ubicació

L'edifici de l'antic Banc d'Espanya està situat al Raval de Santa Anna, número 59 de Reus. Ocupa el final del carrer i està envoltat de diversos edificis de finals del XIX i principis del 1900, que també han de conservar la seva estructura principal i la façana com a patrimoni urbà.

Es tracta d'un barri històricament cèntric i de gran interès i activitat cultural. Fa 5 anys, el tram que va del carrer de la Raval sta. Anna fins a la Plaça Prim, es va tancar a la circulació de vehicles motoritzats i els vianants poden gaudir de l'entorn artístic, arquitectònic i urbanístic. Per anomenar alguns dels importants referents culturals de l'entorn, a la Plaça Prim es troba el Teatre Fortuny, a la Plaça del Mercadal la Casa Navàs o davant de l'Església Prioral de Sant Pere, el Centre de Lectura de Reus.

Per arribar al Museu es recomana accedir-hi caminant.

Des de 2020 de 2:00 de la matinada a les 11:00 del matí, el carrer Sta. Anna és exclusiu per vianants.

També es pot arribar amb la xarxa de transport públic de Reus, tant el bus de la línia vermella com la línia blau cel.

I amb bicicleta, ja que te una tòtem d'estacionament i lloguer de bicicletes a la dreta de la porta del Museu, si ens situem mirant a la façana.

Els accessos són fàcils i pràctics per a vianants o persones amb cadires de rodes o mobilitat reduïda. Es tracta d'un carrer ample, amb voreres amples per passejar. De fàcil accés amb els mini-busos de moltes entitats socials.

Es pot estacionar a la porta de manera puntual, fora de l'horari establert s'han de demanar permisos especials per al transport de persones amb mobilitat reduïda, amb antelació a la data i hora de la visita.

3.5. L'entorn del Raval de Sta. Anna

Els equipaments culturals principals de la ciutat de Reus, estan distribuïts al centre de la ciutat, amb excepcions com l'Institut Pere Mata, edifici modernista de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner.

Xarxa d'equipaments culturals, entre ells 2 grans teatres, el Teatre Fortuny y el Teatre Bartrina, i d'altres espais d'arts escèniques, més alternatius, com el Bràvium teatre i la Sala Santa Llúcia, o el Teatre a l'aire lliure La Palma.

D'altres museus i espais expositius: Centre de Lectura, l'Orfeó reusenc, el Centre d'Art Cal Massó, La Casa Navàs, el Centre Gaudí; L'escorxador, La Galeria A. Pinyol i l'Anquins, el Pere Mata, el Mas Iglesias, Refugi antiaeri de la Patacada, Centre Cultural Castell del Cambrer, Centre d'Art Cal Massó, Sala Quatre, l'espai Mil Nou, etc.

I festivals de Circ (Trapezi), de dansa (Cos), de música (Jazz, Blues, Autúria, ArReus) o de Cinema (Estiu a la fresca, Memoriage o Festival Europeu de Curtmetratges).

El **Museu** ha desenvolupat xarxa, sinèrgies i propostes amb les altres entitats culturals, socials i educatives, mitjançant la participació ciutadana tant des del teixit associatiu com individual.

3.6. Serveis

Els horaris d'obertura al públic són de 10h a 14h i de 17h a 19h hores. Tanca els dilluns no festius. Excepcionalment durant l'estiu de 2025 ha tancat varies setmanes, per motius museològics i de canvi d'exposició.

El preu de l'entrada és gratuït.

El **Museu de Reus** mostra a la planta baixa, a on hi ha dues sales, les exposicions temporals. A la primera planta trobem la seva **col·lecció permanent**, a la segona planta hi ha les oficines i a la tercera hi ha la sala de minerals i les sales de reserva que també són visitables de manera puntual.

La col·lecció permanent del museu s'articula, principalment, mitjançant el llegat arqueològic del Dr. Salvador Vilaseca i Anguera (1896-1975) i les adquisicions posteriors a l'any 1984, o donacions importants. En la secció d'Art podem anomenar a Henriette Nigrin, Marià Fortuny Madrazo, la família Gené, la família

Rebull. En el camp de l'etnografia i història hi ha Juan Juderías, Carrutxa, Montserrat Barenys, Institut de Puericultura del Dr. Frias, entre d'altres personalitats i institucions públiques i privades.

Per un altra banda té una oferta **d'exposicions temporals** a la planta baixa.

Els seu equip ofereix un **programa públic** de visites guiades en català per a grups d'adults, o d'altres grups sota demanda, activitats especials durant les celebracions de la Nit o el Dia Internacional del Museu i d'altres puntuals per a famílies, o visites dirigides a persones grans o a grups provinents de centres de dies, entitats d'atenció social o vinculades amb el benestar i la salut.

A més hi contem amb un **servei educatiu**, gestionat per 2 equips externs diferents, que oferta visites i tallers per a escolars, amb temàtiques com l'arqueologia del paleolític, el món romà o els minerals.

La divulgació tant de la seva col·lecció, com de la seva tasca, s'articula tant per la participació en trobades i conferències, com per publicacions en paper o els nous formats de comunicació en xarxes i diversos formats digitals.

La xarxa també és un gran canal de comunicació. El Museu hi compta amb una web pròpia: <https://www.museudereus.cat/>

Tot i que s'hauria de revisar el disseny i completar la "cadena de l'accessibilitat", la **web**, mitjançant diverses entrades i pestanyes informa sobre:

- **Inici**: es desglossa en varies franges horitzontals amb informació variada.

I. Esdeveniments immediats (Celebracions, congressos, etc.)

II. Accés digital: Noves formes d'accedir a la informació mitjançant el mòbil: Visita "El Reus abans del mòbil" i Visita "Els secrets del retaule de la Prioral".

III. Les exposicions actuals.

IV. Notícies.

V. Prepara la teva visita.

VI. Visita virtual.

VII. Consulta l'Arxiu Fotogràfic.

- **Any Fortuny**: Introducció. / Exposició. / Altres activitats. / Enllaç a la web de l'Any Fortuny 2024.

- **El Museu**: es desglossa en varies franges horitzontals amb informació relacionada.

I. Història: informació sobre el Dr. Salvador Vilaseca i la cronologia del Museu. Consulta l'Arxiu Fotogràfic.

II. Col·leccions: Breu història, sumari de peces de les diferents parts de la col·lecció. Accés a la col·lecció d'Arqueologia. Accés a la col·lecció d'Etnografia i Història. Accés a la col·lecció d'Art. Accés a la col·lecció de Fotografia i Imatges en Moviment. Consulta l'Arxiu Fotogràfic.

III. Equipaments: "Un museu. Cinc seus on descobrir la història." Introducció.

Accés a *més informació* del Museu Salvador Vilaseca. Accés a *més informació* del Museu d'Art i Història. Accés a *més informació* del Centre de la Imatge Mas Iglesias.

Accés a *més informació* de la Bòbila del Sugranyes. Accés a *més informació* del

Refugi antiaeri de la Patcada. Visita virtualment el **Museu de Reus**.

IV: Estructura. Un equip compromès. Estructura. Personal. Documents.
Col·laboradors.

V. Seguidor del Museu. Fes-te seguidor del Museu. Consulta a l'Arxiu fotogràfic.

VI. Museu Virtual. Visita virtual 360°. Guia virtual "Ara toca festa". Visita virtual "Els secrets del retaule de la Prioral 180°". El Reus abans del mòbil. Recorregut virtual "Els primers dies de la II República en imatges". Consulta l'Arxiu fotogràfic

- Els **Serveis**:

I. Serveis Educatius: Introducció. / Vols fer una reserva?

Activitats educatives curs 2023-24: Els romans de Reus: explorant les vil·les romanes. / Sapiens posa't elegant! / La prehistòria a cau d'orella. / I tu.. què hi pintes a la prehistòria? / Tastalart! / Sòc cos! L'escultura amb els més menuts./ Els grans invents de la prehistòria. / Treballa a la fàbrica de Reus! / Vine al refugi antiaeri de Reus: reviu la memòria de la Guerra Civil. / Visita virtualment el **Museu de Reus**.

Cada activitat té els següents apartats: durada, públic (dirigit a), tipus d'activitat, localització, preu, descripció, objectius, més informació, reserva.

Entitats educatives externes:

Còdol Educació: <https://codoleducacio.com/centres-educatius/pre-reserva/>

Ans Educació: <https://anseducacio.cat/reservaescolar>

<https://anseducacio.cat/activitats-escolars/reus-industrial>

<https://anseducacio.cat/activitats-escolars/refugi-antiaeri-patacada-reus>

- Nota: hi ha varis links de l'empresa Ans, localitzats al final de les activitats, dins la web del museu, que donen error:

<https://anseducacio.cat/prehistoriareus>

<https://anseducacio.cat/botiga/romans-reus>

<https://anseducacio.cat/les-buscades>

II. Visites guiades: Introducció / Consultar aquí.

Ticket.reuscultura.cat – 1 activitat: Gran Reserva. Les col·leccions del **Museu de Reus** al descobert / Calendari / Continuar

Visita virtualment el **Museu de Reus**.

Consulta el nostre Arxiu fotogràfic.

III. Arxiu fotogràfic: Introducció / Accedeix a l'Arxiu fotogràfic / Arxiu d'imatges en moviment / Accedeix a l'Arxiu de vídeo / Documents / Fitxa descriptiva del fons (9 punts) / Visita virtualment el **Museu de Reus**

IV. Imatges en moviment: Arxiu fotogràfic i Imatges en moviment / Introducció / Arxiu fotogràfic / Accedeix a l'Arxiu fotogràfic / Arxiu d'imatges en moviment / Accedeix a l'Arxiu de vídeo / Documents / Fitxa descriptiva del fons (9 punts) / Visita virtualment el **Museu de Reus**

V. Consultes de les col·leccions: Introducció / Consulta fons del Museu d'Arqueologia: contacte / Consulta fons del Museu de Reus: contacte / Consulta fons del Centre de la Imatge: contacte / Visita virtualment el **Museu de Reus** / Consulta el nostre Arxiu fotogràfic.

VI. Accessibilitat i normes: Accessibilitat / Introducció: 3 entrades amb informació referida a discapacitat física./ Bones pràctiques (que correspondria a les normes): Horari de taquilla; Entrada; Ús del guarda roba; Fotografies i gravacions; Ús del telèfon mòbil; Visites amb menors; Accés amb animals; Reserva per visites en grups; Obres d'art; Menjar i beguda; Espai lliure de fum; Limitacions d'aforament. / Visita virtualment el **Museu de Reus** / Consulta el nostre Arxiu fotogràfic.

VII. Horaris i preus: Horaris i preus/ Horari d'obertura al públic: Museu Salvador Vilaseca, Museu d'Art i Història, Centre de la Imatge Mas Iglesias / Tancat / Horari d'atenció als investigadors / Preus d'entrada / Visita virtualment el **Museu de Reus** / Consulta el nostre Arxiu fotogràfic.

- Les **Exposicions**: Exposicions actuals (2 entrades: Fortuny_L'observació de la Natura_El poder de la mirada; Prehistòria i Món Antic). Exposicions Realitzades (50 entrades, de 2012 a 2024). Exposicions futures (cap entrada).

- L' **Actualitat**:

Notícies (82 entrades – de 2014 a 2025).

Blog (15 entrades distribuïdes en cinc pàgs.: 1 d'arqueologia, 2 d'art, 2 d'educació, 2 d'etnografia, 2 de fotografia, 2 d'història i 4 del **Museu de Reus**).

Publicacions dels Museus de Reus:

39 Informatius, de 1994 a 2008. Època I a III (PDF descarregable) i

3 Catàlegs: "Fortuny" del 2013, "Borràs, Prunera i Cuadrada. El Trípod" del 2022, "Després de la Guerra" del 2023.

Nota: la informació general de l'apartat Catàlegs apareix només en llatí.

Com si s'hagués mantingut el text de prova (inicial).

- L' **Agenda**: Agenda del dia. Calendari. Propers actes de agenda. Visita virtualment el **Museu de Reus**. Exposicions actuals.

- Les opcions de **Contacte**: Sempre oberts. Contacta amb el Museu. Horari. Les seus del Museu. Mapa.

- **Lupa**: El sistema de recerca dins la web és amb la icona de la lupa i no funciona.

- La venda o reserva d'**Entrades** (amb una pestanya en un altre color, en aquest cas taronja suau): ens porta a la web *ticket.reuscultura.cat*.

I ens convida a escollir una activitat concreta: JEP Visita al refugi Patacada. JEP

Visita bòbila del Sugranyes. JEP Visita Fortuny _ Observació de la Natura.

JEP: Jornades Europees del Patrimoni 2025.

Nota 1: la web funciona millor a l'ordinador que al mòbil.

Nota 2: hi ha links que es repeteixen exactes insistentment.

Exemples:

- L'enllaç de la visita virtual apareix en 12 entrades de les 23 generals que te la web

<https://www.museudereus.cat/museu-de-reus-tour-360/>

- L'enllaç de l'accés a la fototeca apareix en 13 entrades de les 23 generals que te la web:

<https://fototeca.reus.cat/>

4. DIAGNOSI de l'ACCESSIBILITAT del MUSEU de REUS (MdR)

Segons els informes MUSA, dels tècnics de la Generalitat, en els darrers anys s'han assolit algunes accions urgents i significatives en matèria d'accessibilitat.

4.1 Requisits DALCO

Els requisits bàsics per avaluar, dissenyar i generar els entorns accessibles als museus, venen definits per les prioritats DALCO, acrònim de "deambulació" (o circulació), aprehensió (o comprensió), localització (o ubicació) i comunicació, dins la norma UNE 170001-1:2007 :

Deambulació	+	Aprehensió	+	Localització	+	Comunicació
Paviment / terra (material i característiques)		Abast (ubicació i distribució)		Il·luminació		Acústica
Espais de maniobra (disseny, dimensions, Obstacles)		Accionament (facilitat d'ús, automatisme, sistemes d'apertura de portes)		Orientació		Tàctil
Zones de circulació (accés, passadissos, portes, mecanismes de tancament, zones de descans)		Agarris (facilitat d'ús)		Senyalització		Cognitiva
Canvis de pla (rampa, escales, ascensor)		Transport (elements de trasllat)		Plànols i Maquetes		Interactiva

4.2 Criteris de "Design for All"

Els criteris de "Disseny per a tothom" recomanats i definits per la Design for All Foundation (www.designforall.org) estableix que el disseny ha de ser:

- Respectuós: respectar la diversitat humana sense discriminacions.
- Segur: els elements dels diferents entorn han de ser segurs física, cognitiva i sensorialment.
- Saludable: sense dificultats ni riscos per a la salut.
- Funcional: ha de permetre l'ús i la participació de totes les persones, de manera fàcil i accessible.
- Comprensible: informacions clares i fàcils de comprendre, per a tots.
- Sostenible: ha de mantenir-se en el temps, sense malbaratar els recursos naturals.
- Assequible: que tothom pugui gaudir-lo.
- Atractiu: cobrir les necessitats incloent tot l'anterior i ser maco.

4.3 Mesures Generals d'Accessibilitat

Mesura 1: Recepció del visitant

Servei d'acollida a persones amb discapacitat - [Assolida](#)

Oferta del servei d'acollida als visitants amb discapacitat: atenció de qualitat i individualitzada mitjançant la formació del personal.

Nota 1: Si el personal és extern la formació ha de ser continua degut a la mobilitat dels equips humans.

Nota 2: coneixements bàsics sobre tècniques de mobilitat amb persones amb mobilitat reduïda, d'acompanyament de persones cegues, iniciació bàsica al llenguatge dels signes, diversitat de formes de comunicació i la legislació d'accessibilitat vigent.

Mesura 2: Accessibilitat física de l'edifici

Accessibilitat física de l'edifici patrimonial – [Parcialment assolida](#)

Elements de l'edificació amb característiques accessibles
(segons el MUSA).

2.1. Porta principal de l'edifici: [Assolit](#)

L'accés principal està lliure de barreres físiques. Les 2 fulles de la gran porta principal s'obren cap a l'interior.

Són de fusta amb frontisses metàl·liques, deixant els 2 buits diàfans, a nivell del terra, sense cap obstacle d'accés.

2.2. Obertures **Portes i llocs de pas**

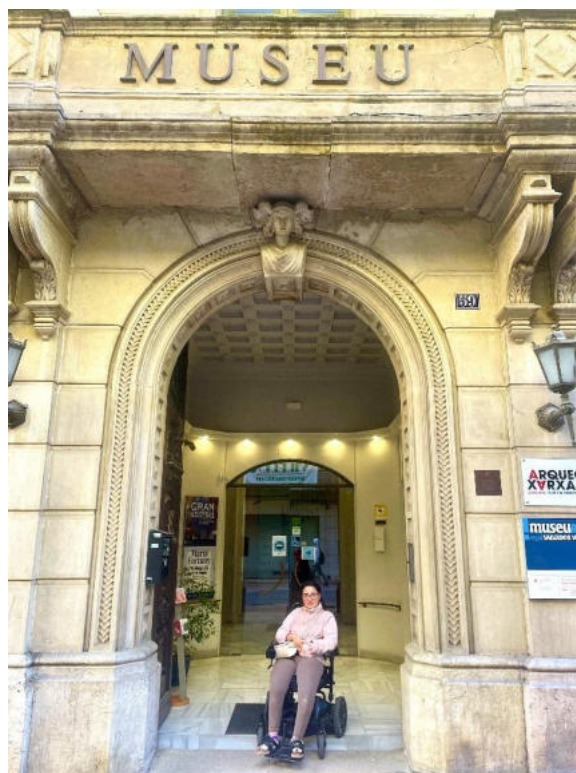
- La porta principal és ampla, i el pas disposa de suficient espai de maniobra per la còmoda circulació d'un usuari amb cadira de rodes en ambdós sentits, amb o sense acompanyant. [Assolit](#)

- Les portes manuals de la planta baixa i de la 1ª planta compleixen amb les mesures mínimes (alçada i amplada) d'accessibilitat universal. [Assolit](#)

- Els mecanismes d'obertura de les portes manuals, són ergonòmics i el seu accionament és a pressió o mitjançant una maneta de palanca. Estan situades a una alçada que permet una correcta manipulació per a diferents les alçades.

Planta Baixa

- Planta Baixa: la porta de l'entrada a l'edifici i la porta d'accés a la recepció, són de doble full i s'han d'obrir o mantenir obertes per facilitar l'entrada de tothom.

- Les portes que comuniquen la recepció amb la sala petita, la sala petita amb el passadís, i el passadís amb la sala gran d'exposicions temporals són automàtiques. S'obren mitjançant un sensor d'apropament. - [Assolida](#)
- El sentit d'obertura de les portes dels lavabos és cap enfora, fet que impossibilita el bloqueig causat per una caiguda des de l'interior. [Assolit](#)
- El sistema de tancament de les portes dels lavabos es pot desbloquejar des de l'exterior en cas d'emergència. [Assolit](#)
- El lavabo accessible te porta corredissa i està senyalitzat amb el símbol SIA (Símbol Internacional d'Accessibilitat). [Assolit](#)

El lavabo: [Parcialment assolit](#)

- El lavabo accessible hi compta amb:

1. Una barra fixa i un agafador de paret, un a cada costat del WC.

[Això seria correcte.](#)

Dos barres fixes als 2 costats del lavabo. [Pendent](#)

Ambdues haurien de ser mòbils i poder doblegar-se cap a dalt. Essent fixes no permeten la mobilitat autònoma d'una cadira de rodes elèctrica gran.

2. Un mirall fixe, pegat a la paret. [Pendent.](#)

Hauria de tenir un sistema d'inclinació vers el terra.

3. 4. Un lavabo fixe. [Pendent.](#)

Hauria de tenir un sistema d'inclinació vers el terra i un disseny que faciliti l'accés.

4. Paperera comú. [Pendent.](#)

Hauria de ser més gran, més alta i d'apertura automàtica.

5. La llei exigeix també la presència d'un canviador per nadons i un dipòsit d'higiene íntima. [Pendent](#)

Tot i que la seva col·locació sigui de la manera més adient possible, sovint implica una mena de "barrerisme": sigui pel recorregut dels bastons de les persones cegues, com pels andadors, les cadires de rodes o d'altres elements de recolzament per a la mobilitat reduïda.

Nota: l'espai no permet el traspàs des d'una cadira de rodes mecànica al WC, ni el gir de la cadira, dels usuaris amb un alt grau de discapacitat física.

Nota: Les portes de la zona de WC (espai previ, de dones, d'homes i accessible), son totes manuals. Per la qual cosa, han d'estar oberts o s'ha d'acompanyar a la persona amb mobilitat reduïda per facilitar-li l'accés.

Planta 1ª

- Es pot accedir mitjançant l'ascensor o per les escales. [Assolit](#)
- Totes les portes compleixen les mesures estandarditzades dels cànons mínims d'accessibilitat universal. [Assolit](#)
- El nucli d'escales, el distribuïdor de la planta, la Sala gran, la sortida al petit pati, la zona de tallers, la sala d'arqueologia i l'antiga sala d'actes (ara magatzem), compleixen també aquests estàndards. [Assolit](#)

- Els accessos a les sales de l'exposició d'arqueologia no tenen portes. S'han deixat només els vanos oberts entre les diferents estances. [Assolit](#)
  - En aquesta planta hi ha 2 banys, però cap és accessible.
Les seves portes s'obren cap a dins.
- Nota: si es poguessin unir els 2 banys en un de sol, podria ser unisex i accessible.

2.2. Canvi de Pla o de Planta

2.2.1. Escales – [accessibilitat parcialment assolida](#)

- El tram d'inici i final de l'escala disposa d'un espai de maniobra suficient per a un usuari de cadira de rodes tradicional (MUSA).

Però les cadires de rodes automàtiques actuals han incrementat l'espai necessari pels desplaçaments interiors.

Nota: de la planta baixa a la 1ª zona d'escales i al punt de les consignes o armariets, s'hi accedeix mitjançant un esgraó. Una persona amb cadira de rodes necessita ajut per fer aquest traspàs.

2.2.2 Distribuïdor planta baixa

- L'amplada de l'escala garanteix una circulació fluida i, en cas d'emergència, permet l'evacuació. [Assolit](#)
- Les decoracions dels esgraons s'han cobert per evitar ensopegades.
- L'extensió i la petjada dels esgraons facilita la circulació vertical còmoda i segura. [Assolit](#)
- L'escala disposa de un passamans adequat per la seva mesura, alçada i mida.
- L'escala té un nombre d'esgraons correcte per evitar la fatiga.

2.2.4. Ascensor

2.2.4.1. Espai d'accés a l'Ascensor - [Assolit](#)

- L'accés a l'ascensor té més d'1,50 m. d'amplada i fons (m2) davant la porta, és a dir, suficient espai de maniobra pels usuaris de cadira de rodes (manual o elèctrica)
- El terra de l'ascensor està al mateix nivell que la del punt de parada. [Assolit](#)
- La separació entre la superfície de l'ascensor i el del punt de parada no supera els 3,5 cm. [Assolit](#)
- L'ascensor accessible està identificat mitjançant un pictograma estandarditzat SIA (Símbol Internacional d'Accessibilitat). [Assolit](#)
- Les portes de l'ascensor són automàtiques. [Assolit](#)

- La velocitat de tancament de la porta automàtica és apta als diferents ritmes de circulació dels visitants. [Assolit](#)

Per totes aquestes raons l'ascensor és accessible, tenint en compte que només pot traslladar una sola cadira de rodes per viatge.

Informació important a tenir en compte:

En tots els espais del Museu que hi existeixen passadissos, connexions, portes, etc., petits o estrets, sortides d'emergència o indrets de circulació horitzontal o vertical, s'ha de tenir en compte la realitat del volum i les mesures de les cadires de rodes o petits vehicles de trasllat per a persones amb mobilitat reduïda (tant manuals com elèctrics), per no incomplir la norma UNE-EN 12184.

Les mides d'una cadira de rodes d'adult, depenent del model i necessitats de l'usuari varien.

Mesures de les cadires de rodes manual:

Alçada: de 45 a 50 cm. + Amplada: de 40 a 70 cm. + Profunditat: de 40 a 45 cm. = Longitud total d'uns 1,02 m.

Mesures de les cadires de rodes elèctriques:

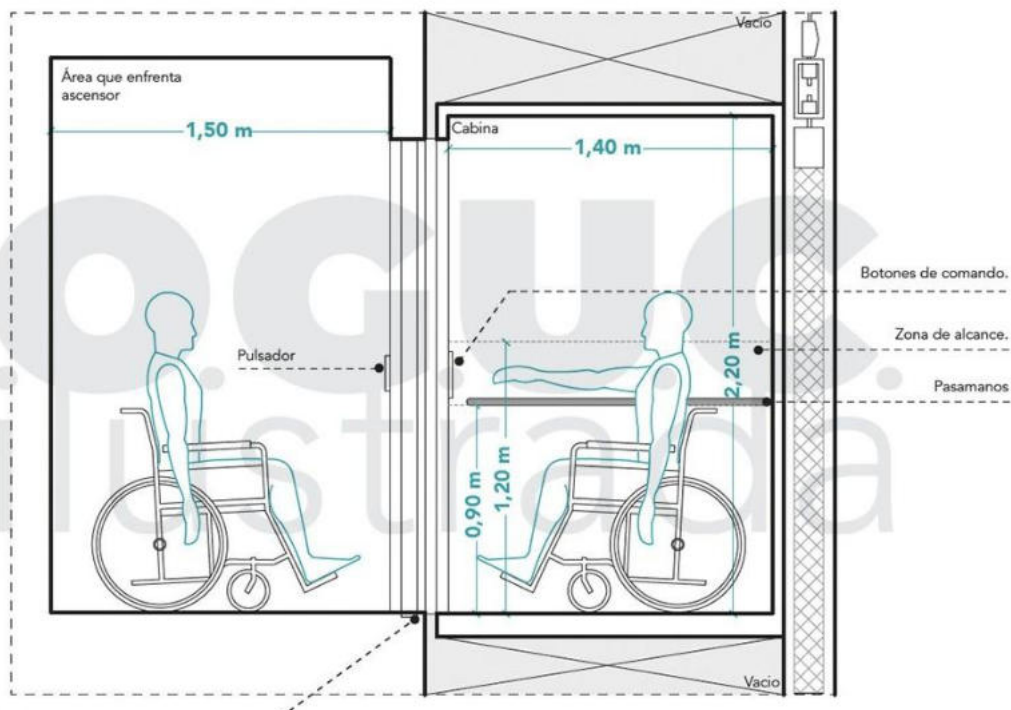
Alçada: de 91cm. a 1'5 metre + Amplada: de 76 a 91 cm. + Llargària: de 66 a 71 cm. = Longitud total d'uns 1,10 m.

Nota: En aplicar això, a data d'avui, l'ascensor si seria accessible, però el WC no.

2.2.4.2 Cabina de l'Ascensor - [Assolit](#)

-Els ascensors compleixen amb les dimensions estandarditzades d'accessibilitat (2,20 m alçada, 1,40 m d'amplada i de fons)

- El panell de comandament de l'ascensor està situat entre 90 i 120 cm d'alçada.

2.2.5. Paviment

El paviment de tot l'edifici és antilliscant. - [Assolit](#)

Quan hi ha estores o moqueta, es posen ben fixades al paviment.

2.3. ÀREA DE PAS – [Parcialment assolit](#)

Entrada

L'accés principal està lliure de barreres físiques.

L'amplada de l'espai de pas assegura la circulació de les persones en cadira de rodes manual i part de les mecàniques o automàtiques.

Planta Baixa

El hall, la recepció, la sala petita, l'espai de projecció, el distribuïdor i la sala gran: permeten la circulació autònoma, perquè està lliure de barreres físiques.

Espai pre-wc, wc dones, wc adaptat i wc homes: implica l'acció física per obrir i tancar portes i accedir-hi.

I el bany / wc adaptat no és exactament accessible:

- La porta és corredissa, però no automàtica.
- Com es pot veure a la imatge, les 2 barres fixes a cada costat del lavabo, no permeten arribar al wc, ni la transferència o la possibilitat de girar-se a una persona amb cadira de rodes elèctrica i gran dependència.
- El mirall no és retràctil.
- El lavabo no és inclinat.
- L'aixeteria no és automàtica.
- L'expenedor de sabó i l'asseca mans no són automàtics.
- La paperera no és automàtica, ni suficientment alta per poder utilitzar-la oberta.
- No hi ha espai per un canviador (que de fet es podria posar en un altre wc).

Planta Primera

Distribuïdor planta 1, taller 2, taller 1, la sala d'actes: l'espai de pas és correcte. Sala arqueologia: la distribució de les vitrines permet parcialment la maniobra de les cadires de rodes de les persones amb gran dependència física (paràlisis cerebral, 90 %, etc.).

Planta Segona

Distribuïdor, sala de treball comú del personal del Museu, despatx 1, despatx 2, despatx 3: l'espai de pas és correcte. Per accedir-hi als despatxos s'han d'obrir les 2 fulles de les portes. Els magatzems són parcialment accessibles.

Planta Tercera

Distribuïdor, sala dels minerals, taller 1: l'espai de pas és correcte. Lavabo: no és accessible però per les mesures podria ser-ho. Magatzems, despatx i espais de conservació: són parcialment accessibles.

Subsol

La cambra cuirassada i els passadissos del subsol no són accessibles.

Magatzems

Els magatzems, estan distribuïts en 3 de les 5 plantes de l'edifici. Cada espai te les seves particularitats, diferents comportaments de pas i visibilitat, en algunes ocasions són espais visitables pel públic.

Subsol: magatzem d'arqueologia: [no accessible](#).

Planta 2: magatzem III: [no accessible](#)

Planta 3: magatzem 5, 6,7, 8 i 9: [accessibles](#).

Mesura 3: Senyalització

Senyalització accessible - [Pendent](#)

3.1. La presentació i el tractament de la informació escrita.

Discapacitat física:

- Senyalització interior situada a l'altura màxima accessible (1,10m), mesura dels caràcters a mínim 12 punts i colors contrastats amb el fons: [parcialment assolida](#).
- Mostradors d'informació i servei d'acollida adaptats: [parcialment assolit](#)
- Lavabos adaptats a la planta baixa: [assolit amb excepcions](#)
- Panells informatius llegibles en posició asseguda: [parcialment assolit](#).
- Suports de manipulació interactiva accessibles: [pendent](#)
- Mobiliari educatiu i de consulta accessible amb cadira de rodes: [pendent](#)

Discapacitat visual:

- Rètols, etiquetes, cartel·les o fulletons en Braille i macro caràcters, amb tota la informació i continguts dels plafons, així com senyals audio-significatives: **pendent**.
- Il·luminació adequada dels espais expositius, de transició i de les escales: **parcialment assolit**.
- Materials audiovisuals adaptats amb sistemes d'audio-descripcions (veu in-off o narrador): **parcialment assolit**.
- Museografia multi sensorial que integri tots els sentits i informació sonora: **pendent**.
- Materials tàctils adaptats com plànols o maquetes que facilitin l'accés a la informació general de l'espai: **pendent**.

Discapacitat auditiva:

- Sistema de subtitulat en els audiovisuals de l'exposició permanent i temporals: **pendent**.
- Recursos adaptats amb transcripcions per a les persones sordes o amb resta auditiva: **pendent**.
- Signo-guides de la informació principal i/o de les peces més significatives: **pendent**

Mesura 4: Museografia

Projecte museogràfic accessible - **Pendent**

Disseny del projecte museogràfic global, en termes de disseny per a tothom i d'accessibilitat universal, sigui en conjunt que per sales:

- Subsòl: **pendent**
- planta baixa: **parcialment assolida**
- 1ª planta: **pendent**
- 2ª planta: **parcialment assolida**
- 3ª planta: **parcialment assolida**
- Entresòls o entre plantes: **pendent**
- i terrat: **pendent o no necessari**.

Mesura 5: Visites guiades i tallers educatius

Visites comentades i tallers educatius adaptats - **Pendent amb excepcions**

5.1 Visita pública individual i autònoma (audio-guia + signo-guia adaptades): **pendent**

5.2 Circuit adaptat per a l'organització de visites guiades per a persones amb discapacitat visual (convenis amb l'ONCE o FONCE): **pendent**

5.3. Circuit adaptat per a l'organització de visites guiades per a persones amb discapacitat auditiva (convenis amb la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA), l'Associació de Sords de Reus, etc.): **pendent**

5.4. Circuit adaptat per a l'organització de visites guiades per a persones amb discapacitat física: **parcialment assolit**

5.5. Circuit adaptat per a l'organització de visites guiades per a persones amb discapacitat intel·lectual, diversitat cognitiva i del desenvolupament, etc.: [pendent amb excepcions](#)

Mesura 6: Activitats culturals

Programació d'activitats culturals accessibles – [Pendent amb excepcions](#)

Mesura 7: Projecte educatiu

Programació educativa accessible – [Pendent amb excepcions](#)

Mesura 8: Web

Pàgina web del **Museu de Reus** accessible – [Pendent](#)

Mesura 9: Gratuïtat

Gratuïtat d'acompanyants i persones amb discapacitat i/o diversitat funcional: [Assolida](#)

Mesura 10: Elements museogràfics

EXPOSITORS I PRESTATGERIES

Els objectes situats en prestatgeries o expositors a:

- el hall,
  - la sala gran de la planta baixa,
  - la sala de minerals,
- estan situats a una alçada i profunditat correcta per a:
- a. les persones usuàries de cadira de rodes,
  - b. gent gran,
  - c. persones amb acondroplàsia,
  - d. infants.

La Sala arqueologia, però, mostra el contingut en expositors massa alts.

Existeix també un element que actualment no té una funcionalitat clara o definida i retalla l'espai entre els expositors o vitrines: és com una mena de tauleta d'uns 8 cm. d'amplada, amb vores arrodonides, que acompanya la forma de la vitrina.

VITRINES I PEANYES

Sala d'Arqueologia:

La museografia d'aquest espai és dels anys 80. Per la qual cosa els estàndards museològics, educatius, comunicatius i tecnològics han variat considerablement.

En el moment de la seva creació jugava amb la idea de convidar al visitant a la descoberta de la col·lecció mitjançant unes formes orgàniques i clares, amb un petit espai que facilités el recolzament o l'ús pràctic per prendre notes o apropar-se a observar l'interior, sense tocar la vitrina.

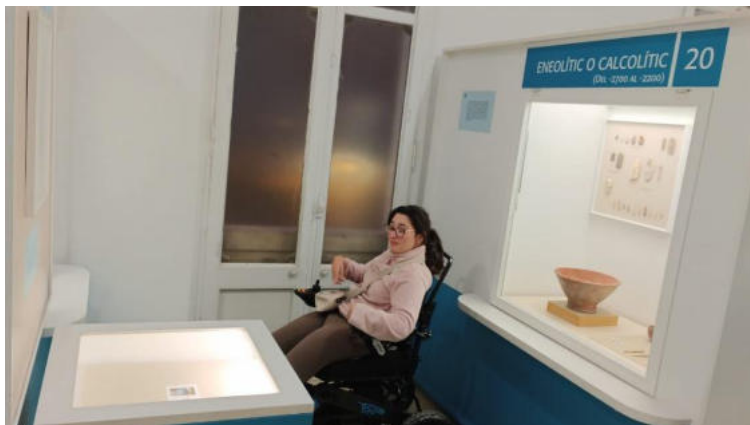
Actualment, continua essent pràctic per mostrar els objectes a una distància relativament curta i propera, però estaria obsoleta.

- La vitrina horitzontal que usen habitualment, té una profunditat correcta per observar el contingut i una alçada practicable però elevada per a usuaris de cadira de rodes, persones amb acondroplàsia i infants.
- Vitriues verticals: es componen d'una part interna on s'exposen les troballes arqueològiques. I una exterior, que és una mena de petita tauleta, amb els bordes arrodonits.
  1. Alçada total: 214 cm.
  2. Amplada o profunditat: 71 cm.
  3. Alçada de la vitrina des del terra, fins a la tauleta: 78 cm.
  4. El contingut informatiu escrit intern, frontal, s'ha incrementat de mida per facilitar la seva lectura.
- Els elements verticals individuals tenen una alçada practicable per a diferents altures.

Peanyes: elements exempts.

  1. Alçada de 86 cm. des del terra.
  2. Diàmetre: 400 cm². (20 cm. de costat)

Nota: Hi ha dues 2 escultures sobre peanya (o plint) situades davant de la porta del pati, molt a prop de altres 2 vitriues. És a dir, l'espai de pas o circulació, queda molt limitat i estret, amb o sense cadira de rodes.

Entre una vitrina i l'altra hi ha un espai de 105 cm. que resulta massa just.

El passadís que queda entre la vitrina i la paret és de 104 cm, també és massa estret.

La porta que dona al pati, a on estan situades les àmfores, té 100 cm. d'amplada. La del pati cap a l'ascensor, té 120 cm. d'amplada. Aquesta seria la mesura més correcta.

Les portes del taller de prehistòria, de vidre, tenen 75 cm. cadascuna, és a dir 150 cm obertes.

Nota: està pendent confirmar la ubicació exacta de la 1ª vitrina de la col·lecció d'arqueologia, a la zona de la Prehistòria, situada en paral·lel a la paret dreta de l'entrada accedint des dels enterraments romans i la petita sala de la projecció. Tots aquests espais permeten la itinerància, estreta però la permeten.

Tanmateix seria recomanable fer un canvi museogràfic i de mobiliari, i incrementar l'amplada entre vitrines, entre vitrina i peanyes, entre peanyes, entre vitrina, peanyes, parets i portes.

Nota important:

les cadires elèctriques i/o motoritzades actuals s'han modernitzat i per facilitar la permanència dels usuaris amb grans índexs de dependència física, s'han fet molt més amples a la zona del seient i en conseqüència les rodes ocupen més espai, perquè tot és més ample. Per aquesta raó l'amplada mínima d'una cadira de rodes d'aquestes característiques és de 90 cm.

Informació a tenir en compte:

Quan la museografia del Museu ocupa un espai sigui en alçada, com en amplada, s'ha de tenir en compte el que ocupa aquest mobiliari en les sales d'exhibició, passadissos, connexions, en referència a les portes, sortides d'emergència o indrets de circulació, ja que el volum i les mesures de les cadires de rodes o petits vehicles motoritzats per a persones amb mobilitat reduïda (tant manuals com elèctrics), cada cop són més grans.

Les mides d'una cadira de rodes d'adult, segons el model i les necessitats de l'usuari varien.

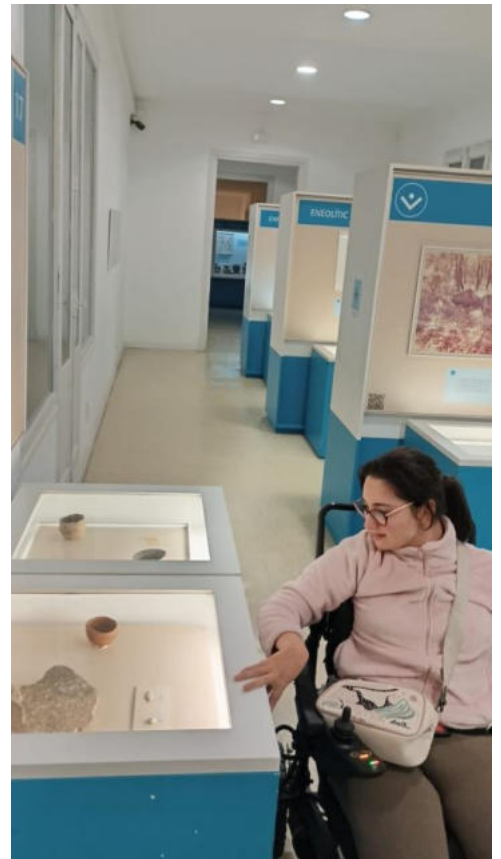
Mesures de les cadires de rodes manual:

Alçada: de 45 a 50 cm. + Amplada: de 40 a 70 cm. + Profunditat: de 40 a 45 cm. = Longitud total d'uns 102 cm.

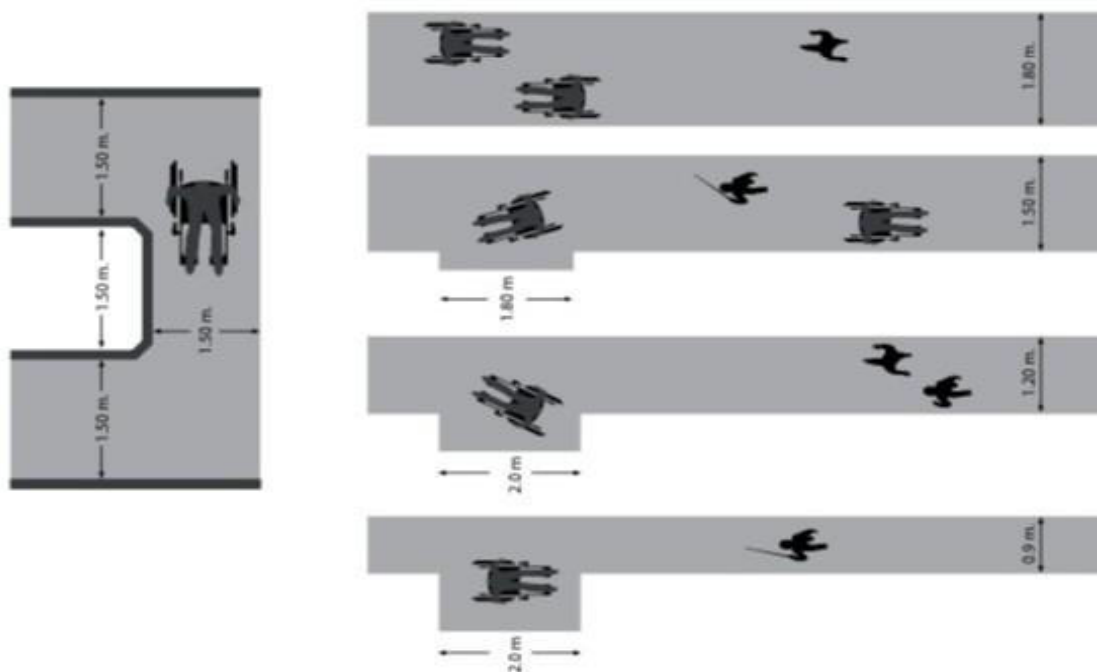
Mesures de les cadires de rodes elèctriques: Alçada: de 91 cm. a 150 cm. + Amplada: de 76 a 91 cm. + Llargària: de 66 a 71 cm. = Longitud total d'uns 110 cm.

Nota: per no incomplir la norma UNE-EN 12184 els espais entre vitrines de Prehistòria haurien de ser més amples, tot i que superen el metre. L'amplada mínima entre elements ha de ser 1,30 m., tot i que recomanen de 1,50 m. o 2 m. i entre les vitrines de la col·lecció hi ha 1,04 m. i / o 1,05 m.

A les imatges es pot veure la Zaira, amb un 95 % de discapacitat física, fent el recorregut entre les vitrines i peanyes de la col·lecció d'arqueologia, amb poc marge de moviment i un accés a la lectura de la informació limitat, en determinats llocs i espais.

Esquema de mesures accessibles de circulació.

6. ACCIONS Generals

Proposta d'ACCIONS genèriques, aplicables i necessàries a les diferents seus del **Museu de Reus**, adaptades a cada discapacitat específica.

6.1. DISCAPACITAT VISUAL:

Ceguesa de naixement o adquirida, deficiència visual i baixa visió.

Acció 1: Generar visites guiades per al col·lectiu de persones cegues i amb resta de visió.

Us recomanem 2 tipologies:

- 1.1. Visita inclusiva i participativa (metodologia VUE Visual Understanding Education, VTS Visual Thinking Strategies o similars): 4/8 persones amb Discapacitat Visual o resta de visió, dialogant conjuntament amb 10 persones de públic general (vident).
- 1.2. Visita guiada descriptiva amb material tàctil de recolzament: 5 participants amb ceguesa o resta de visió, i els seus acompanyants.

Acció 2: Audio-guia amb audio-descripció per al col·lectiu de persones cegues.

Generar els continguts (guió + desenvolupament de continguts adients + locució, etc.) per comptar-hi amb una audio-guia o adaptada amb audio-descripcions, per a persones invidents. Poden ser de peces individuals, d'itineraris concrets, d'exposicions temporals o de la col·lecció.

Objectiu: Facilitar la visita individual i/o autònoma, sol o amb acompanyant.
Continguts: descripció dels elements arquitectònics de l'edifici + narració de les peces de la col·lecció + narració de les peces de les exposicions temporals + orientació + exploració tàctil + ambientació sonora.

Nota: S'ha de tenir en compte que en l'actualitat la tecnologia ha avançat molt i permet accedir-hi a aquests sistemes comunicatius des de dispositius o aparells específics. Però també es poden oferir mitjançant aplicacions que es descarreguen al mòbil, o web-apps que es connecten al wifi del museu i que no és necessari descarregar en els mòbils dels visitants.

Hi ha empreses especialitzades en aquest tipus de continguts digitals.

Exemple: <https://xperimentacultura.com/>

Web app del "Museo de San Isidro. Los Orígenes de Madrid" creada per Xperimenta Cultura, conjuntament als equips del Museu.

Link del projecte: <https://tumuseo.madrid.es>

Acció 3: Sistema de senyalització accessible en Braille i macro-caràcters

Característiques: relleu o textures, color contrastat (lletra i fons), tipografia (arial o verdana), mesura (mínim 14 punts), maquetació (clara i fàcil), col·locació (alçada del tacte, inferior a 1,70) i il·luminació (focal).

Tipologia: rètols d'identificació de planta, sala o estança, localització dels serveis i cartells informatius.

Nota: assessorament dels tècnics de la ONCE.

Acció 4: Material d'informació i/o divulgació editat / publicat en Braille i en macro-caràcters, de la col·lecció del **Museu de Reus** (publicacions personalitzades per a cada seu).

Tipologia: Dossier tàctil conjunt o individual / guia de la visita en Braille i macro-caràcters.

Acció 5: Material d'informació i/o divulgació editat / publicat en Braille i en macro-caràcters de les exposicions temporals.

Tipologia: Dossier tàctil / guia de la visita en Braille i macro-caràcters.

Acció 6: Plànols en relleu de les plantes del **Museu de Reus**

Tipologia:

- Plànols individuals de les plantes en relleu: fixes o mòbils,
- Plànols conjunts de les plantes principals en un sol plafó,
- Plànols o reproduccions de les sales,
- Mapes d'orientació en relleu, etc.

Materials bidimensionals:

- Làmines en "thermofon",
- Làmines en "horno fúser" sobre paper microperforat,
- Serigrafia,
- Impressió, etc.

Materials tridimensionals o 3D:

- Objectes, elements o reproduccions en fusta,
- Objectes, elements o reproduccions en resina,
- Objectes, elements o impressions en termo-plàstics (ABS, PLA, PETG, TPU),
- Objectes o reproduccions en suports ceràmics,
- Objectes o reproduccions en suports metàl·lics (acer inoxidable, titani, alumini o coure), etc.

Nota: cercar la col·laboració dels FAB LABs de les escoles de l'entorn o de la ciutat, crear convenis i/o l'assessorament de l'equip de professorat d'arquitectura que treballa temes d'accessibilitat, i amb el Taller de maquetes de la pròpia ETSAR (Escola Tècnica Superior Arquitectura) , dins la URV.

Acció 7: Maqueta tàctil del **Museu de Reus**

- Maqueta tàctil en 3 dimensions o 3D de l'exterior de l'edifici.

Nota 1: cercar la col·laboració dels FAB LABs i el conveni i/o l'assessorament de l'equip de professorat d'arquitectura (ETSAR) que treballa temes d'accessibilitat, dins la URV. Te la seu a Bellisens (Reus).

Nota 2: generar la col·laboració d'artesans i artistes, o escoles d'arts i oficis, del territori, en aquest projecte.

Exemple: L'escola d'Art i Disseny de Reus (<https://www.dipta.cat/eadr/>)

Acció 8: Reproduccions de peces del **Museu de Reus**

- Reproduccions de peces arqueològiques en materials, mesures i pes semblants als originals (però mai exactes).
- Làmines tàctils en relleu de peces d'art, arqueològics u objectes.

Nota : generar la col·laboració d'artesans i artistes del territori, o escoles d'arts i oficis en aquest projecte.

Acció 9: Recorregut tàctil d'una selecció de peces originals.

Crear diversos recorreguts articulats en una selecció de peces originals.

Convidar a l'exploració tàctil d'una selecció d'objectes i elements originals, que permetin la conservació d'aquest patrimoni: escultures, peces arqueològiques, objectes antics, vestuari, maquinària,

Actualment es podrien tocar (no necessàriament tots en la mateixa visita): àmfores, escultures (bustos, retrats, fragments), objectes antics (motlles de codony), espases, cascos o objectes metàl·lics, etc.

Acció 10: Equipament bàsic per a l'augment de text.

Ampliació de la mida dels textos mitjançant lupes electròniques (mòbils) i lupes de taula (fixes) que es posen a disposició dels visitants.

Acció 11: Lliure accés als gossos pigall i d'assistència.

Tenir en compte que hi han hagut modificacions degudes a l'aprovació de l'article 29.2 de la llei de Benestar Animal.

1.3. DISCAPACITAT AUDITIVA:

Sordesa profunda, sordesa severa i sordesa lleu, de naixement o la que s'esdevé després d'aprendre a parlar i amb o sense pròtesis.

Aquesta discapacitat pot passar desapercebuda. Moltes persones sordes en l'actualitat, són bilingües (oralistes i en LS) i poden venir al Museu de manera individual. En aquests casos és difícil de detectar. Es pot considerar una discapacitat invisible.

Acció 11: Signo-guies

Les signo guies implementades en dispositius portàtils multimèdia tipus PDA, en Llengua de Signes Catalana (LSC), Llengua de Signes Castellana (LSE) i transcripció escrita en català i castellà, permetria una visita autònoma de les a les persones sordes.

Acció 12: Bucles magnètics

El bucle o llaç d'inducció magnètica és un recurs que permet, a les persones que duen un audiófon o un implant coclear amb posició 'T', captar el so de manera amplificada a través d'un camp magnètic.

Elements fixes: recomanació d'instal·lació en zona d'acollida o recepció, sales d'actes i espais públics.

O portàtils: receptor portàtil de poc pes i auriculars o bucle directament integrat al dispositiu d'autoguiat .

En l'actualitat la tecnologia ha avançat molt i hi ha aparegut altres modus d'implementació i ús vinculats a continguts digitals i tecnologia mòbil.

Objectiu: facilitar la comunicació entre el personal d'acollida, els conferenciantos o les activitats culturals i els visitants sords evitant interferències, rebent un so d'alta qualitat a l'auricular sense interferències de soroll ambiental de fons.

Acció 13: Dispositius amb tecnologia d'emissió per ràdio per a les visites guiades de grups.

Acció 14: Oferir un servei d'ILSC.

14.1 Servei d'Intèrpret en Llengua dels Signes Catalana (LSC) i/o en Llengua dels Signes Espanyola (LSE) segons sol·licitud de les persones sordes interessades.

14.2 Oferir un servei gratuït i fixe que cobreixi totes les activitats culturals amb un intèrpret en LSC i/o LSE, mitjançant convenis amb la Fundació de la Confederació nacional de Sords Espanyols (CNSE), amb la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA) i amb les associacions locals.

1.4. DISCAPACITAT FÍSICA:

Mobilitat reduïda, cadira de rodes, croses, bastó, persones grans, famílies amb nadons, dones embarassades i nens petits.

Acció 15: Projecte d'accessibilitat física vertical i horitzontal.

Eliminació de les barreres físiques tenint en compte la implícita limitació de protecció arquitectònica del propi edifici històric i protegit = trobar solucions compatibles i les possibilitats reals de l'espai patrimonial.

Acció 16: Circuit adaptat a mobilitat reduïda.

16.1. Visita o recorregut accessible: planta baixa (accés per la porta principal), a la 1ª i 3ª planta (accés des de l'ascensor).

16.2. Actualment el recorregut no inclou.

- La cambra cuirassada del banc (recomanem la reparació del muntacàrregues o elevador des de la 1ª planta per la zona de la Prehistòria),
- La 2ª planta (es considera zona interna).
- Les sales de Reserva: com es localitzen a diverses plantes i zones, s'hi accedeix des de diferents espais, accessos, nuclis de comunicació. S'han de buscar solucions diferents per cadascuna.

16.3. La senyalització ha d'indicar el circuit accessible.

16.4 El personal d'acollida ha d'estar format i disponible, en cas de que fos necessari, per tal d'acompanyar al grup o a la persona amb cadira de rodes durant el seu recorregut.

Acció 17: Espais de descans i serveis.

- Instal·lació de cadires, integrades amb el disseny o la museografia, en diferents llocs, per a poder reposar al llarg de la visita.
- Millorar el lavabo o WC adaptat de la planta baixa.
- Plantejar-se fer un únic WC adaptat a la 1ª planta, ja que els lavabos existents, de paret a paret tenen 253 cm.

Acció 18: Servei de préstec de cadira de rodes, cotxets, porta nadons, bastons, cadires plegables i altres. No és necessari comptar-hi amb molts elements de cada, 1 o 2 disponibles i si no poden estar a la vista sí fàcilment localitzables. Pensar en com oferir aquests serveis (pictogrames i de veu).

Acció 19: Adquisició de 5 cadires-bastó. Hi ha dissenys molt discrets, còmodes que ocupen molt poc i podrien estar darrera la pròpia recepció o disponibles al costat dret de la mateixa, a prop de la porta a la sala d'exposicions petita.

Acció 20: Espai d'aparcament reservat. Si es sol·licita amb antelació es pot gestionar la parada o estacionament momentani el més a prop possible de l'entrada principal del **Museu de Reus** (Raval de Santa Anna).

1.5. COL·LECTIUS EN RISC D'EXCLUSIÓ I INTEGRACIÓ SOCIAL

Al llarg dels anys s'han desenvolupat propostes puntuals i programes específics per a treballar amb aquests col·lectius, que habitualment han estat vinculades a persones concretes que els han portat endavant, o col·laboracions específiques amb entitats interessades i pro-actives.

El Museu, està col·laborant amb la xarxa local, en general, i en el projecte ART i SALUT de la Xarxa en concret.

Avancem aquí algunes línies d'actuació per potenciar la connexió amb aquests col·lectius d'integració i amb la comunitat:

Acció 20: Establir aliances directes amb els equipaments culturals de l'entorn. Crear xarxa.

Acció 21: Establir convenis amb entitats marginals, escoles inclusives i centres escolars d'educació especial. Crear xarxa.

Acció 22: Pensar en la manera de formar part activa de la dinamització i culturització dels col·lectiu d'integració social de la comunitat.

Acció 23: Consolidar la cessió d'espais, activitats i col·laboracions amb les entitats amb les que ja existeixen aquestes dinàmiques.

Acció 24: Oferir espais de trobada cultural: accions puntuals per a associacions i col·lectius petits.

Acció 25: Participar en projectes comunitaris.

Acció 26: Generar espais d'aprenentatge de la llengua mitjançant l'art, l'arqueologia i l'arquitectura, dirigits als col·lectius multiculturals de les entitats.

1.6. DIVERSITAT COGNITIVA

Encara que actualment es podria dir que s'ha incrementat la participació de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament o amb diversitat cognitiva, en l'àmbit cultural i patrimonial, és encara força minsa.

Sigui com espectadors, públic o participants, i potser inclús més com a professionals o creadors, dista molt de poder compartir amb normalitat el potencial real que tenen i les capacitats, eines i coneixements que ofereixen i de les que tothom hi podríem aprendre molt.

Barreres invisibles com prejudicis, pensament limitant o actituds escèptiques, a més de les físiques, socials, cognitives o comunicatives, amb freqüència han generat entorns poc amigables que desperten inseguretat o experiències negatives per a la participació d'aquests col·lectius.

Acció 27:

- Sessions de formació dels equips d'atenció al públic, mediació, entitats educatives i/o educadores i educadors (interns o externs), guies (interns o externs), responsables de comunicació i divulgació, etc.
- Jornades de formació en conscienciació i sensibilització en temes d'Accessibilitat Universal, per a tots els treballadors de l'IMMR (o IMRC).
- Cursos específics de formació en discapacitat física, visual, auditiva i cognitiva:
  - a. Cóm dirigir-se a persones amb discapacitat visual, auditiva, cognitiva i física.
  - b. L'accessibilitat dels continguts.
  - c. La composició dels grups.
  - d. La selecció de peces.
  - e. El tractament de la informació: l'espai físic, l'espai patrimonial, les col·leccions, les exposicions temporals, els actes públics, etc.
  - f. Recursos.

Acció 28:

Saber dinamitzar aquests grups amb activitats interactives que potenciïn la participació equitativa, adequant els continguts als diferents nivells de desenvolupament cognitiu i a les diverses formes de comunicació.

Conèixer el llenguatge clar i comptar amb materials en lectura fàcil o pictogrames, es converteixen en eines bàsiques d'accessibilitat universal.

Acció 29:

Proposar un calendari fixe d'activitats multi-sensorials co-creatives i en col·laboració amb persones amb diversitat cognitiva i del desenvolupament o persones amb malaltia mental: un dia definit a la setmana / l'últim dijous del mes / una data escollida cada dos mesos, etc.

Acció 30:

Elaboració d'informació i material específic de certes peces, en llenguatge planer, Lectura Fàcil, pictogrames, o material tàctil, original, o imprès en relleu.

Acció 31:

Equipament tecnològic / digital adaptat.

Garantir l'accessibilitat dels espais d'informació i consulta informàtics instal·lats permanent o temporalment i el mobiliari que els ubica.

Exemples:

- alçada de les taules,
- alçada dels vídeo/documentals/dispositius amb informació visual,

- pantalles amb sensor de moviment,
- ratolí ergonòmic,
- teclat ergonòmic,
- programació adaptada,
- dispositius adaptats,
- punters adaptats,
- vídeos amb àudio,
- vídeos amb transcripcions,
- QRs llegibles
- WIFI gratuïta disponible,
- altres eines adaptades, etc.

Acció 32: Mesures adreçades a persones amb intel·ligència límit i discapacitats psíquiques i del desenvolupament.

- Potenciar la participació de persones amb diversitat cognitiva amb i dins els equips del **Museu de Reus**.

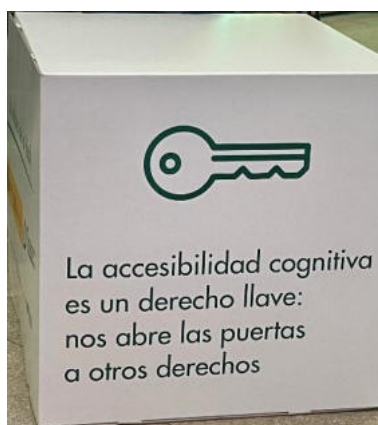
- Generar materials i adaptacions per fer accessible part dels continguts:

- Llenguatge planer
- Lectura Fàcil
- Pictogrames
- Icones generals entenedores
- Indicacions clares dels recorreguts

- Participar en projectes d'inserció laboral locals.

Existeix una activa xarxa de formació i serveis d'ocupació per a les persones amb diversitat funcional i amb diverses capacitats, a nivell local, provincial, autonòmic i nacional. Sovint aquestes entitats faciliten les mesures d'adaptació necessàries per incloure persones amb discapacitat en els equips museístics i/o professionals de qualsevol àrea.

- Proposar pràctiques i/o col·laboracions amb cursos de la Universitat (INSERLAB de la URV), o de les diverses entitats de formació, Centres Ocupacionals o Centres Especials de Treball, com ja s'ha fet en el passat. (Exemple: l'Aleix Solà va realitzar les seves pràctiques durant 3 mesos a la recepció del visitant del Museu.)

Los espacios culturales pueden utilizar los pictogramas de muchas formas:

- Señalizar sus espacios físicos
- En sus páginas webs para facilitar la navegación y la comprensión de los contenidos
- En los programas de mano
- Como material visual para acompañar los contenidos orales de las visitas guiadas a exposiciones

4

2. Propostes d'actuació I

Descripció de les actuacions necessàries a realitzar i de les mesures més adients a adoptar.

Per posar en marxa el nou Programa d'Accessibilitat del **Museu de Reus** és convenient i adient posar-se en contacte amb les entitats especialitzades en les diferents discapacitats.

A Catalunya, l'entitat més important del sector és el Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat, COCARMÍ, que agrupa una desena de federacions i associacions que donen veu a les persones amb discapacitat de Catalunya, ja sigui discapacitat física, orgànica, intel·lectual, sensorial, trastorn mental o pluridiscapacitat.

A nivell estatal s'ha de tenir també en compte la gestió i les subvencions econòmiques que convoca el Real Patronat de la Discapacitat (RPD) o entitats com l'ONCE (Organització Nacional de Persones Cegues d'Espanya), la CNSE (Confederació Estatal de Persones Sordes), CEACOG (Centre Espanyol d'Accessibilitat Cognitiva), CEAPAT (Centre Estatal d'Autonomia Personal i Ajuts Tècnics), CERMI (Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat), etc.

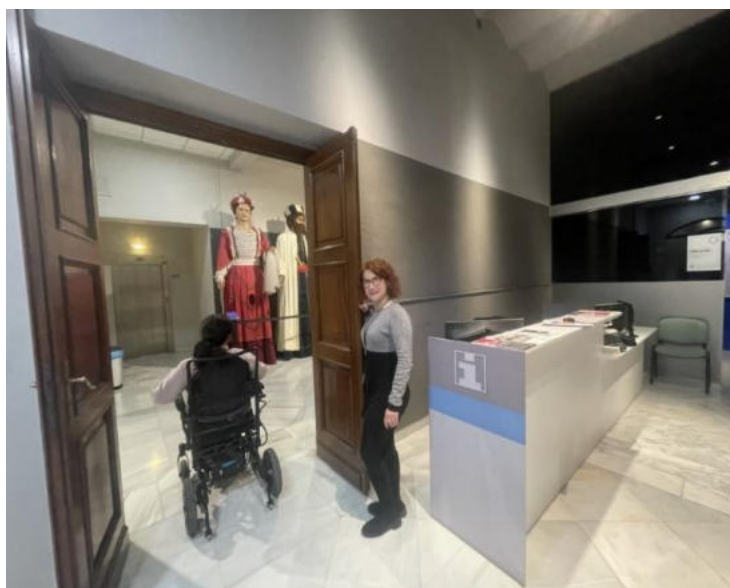
7.1 Actuacions a l'espai i els recorreguts:

a. Taulell d'atenció accessible

El taulell d'atenció és accessible: disposa de mobiliari fixe amb les mides habituals (per despatxar a peu dret) i un altre accessible (per atendre a persones assegudes, d'estatura baixa o infants).

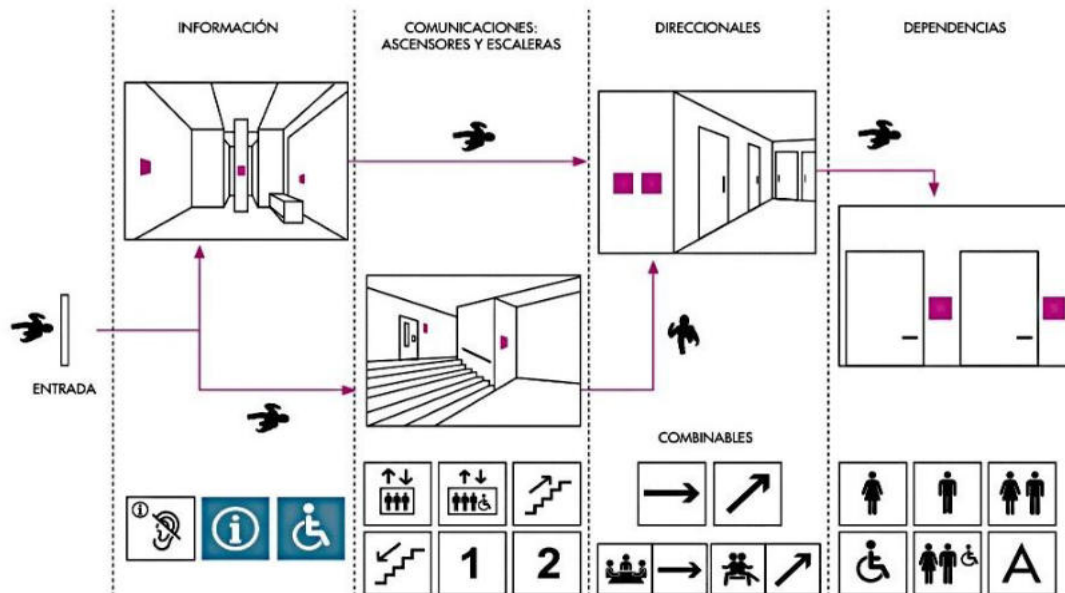
Segons el DB-SUA i el Codi d'Accessibilitat, ha de tenir una amplada mínima de 80cm i una alçada igual o inferior a 85cm i disposar d'un espai inferior lliure de 70cm alt x 80cm ample x 50cm profunditat (mínim).

El moble baix del taulell, però, no hi conta amb l'espai inferior per a introduir la cadira de rodes.

b. Senyalització del recorregut accessible.

El recorregut per a persones amb mobilitat reduïda o amb diversitat sensorial i cognitiva, no està definit, per la qual cosa no està senyalitzat, especificat, ni indicat. És necessari crear un sistema d'orientació espacial o "wayfinding".

b.1. Recorreguts accessibles.

La inclusió es genera amb l'ús de les mateixes vies d'accés i comunicació que la resta de visitants.

De fet l'accés principal al Museu, per la gran porta principal de l'edifici, és el mateix per a tothom. Però si una persona amb discapacitat física visita el museu de forma individual i autònoma, necessita l'assistència d'un altra persona.

La porta de l'edifici patrimonial que s'obra de bat a bat (doble full), dona accés a la zona de rebuda mitjançant una porta de vidre transparent que, per mesures de conservació i seguretat, habitualment està tancada i no és automàtica.

Què vol dir això? Que per accedir-hi amb cadira de rodes, cotxets de nadons i nens petits, o elements de recolzament per a la mobilitat reduïda (com andadors), i poder traspasar les 2 primeres portes d'accés, es necessita l'ajut del personal membre de l'equip d'atenció al públic per obrir-la o d'un acompanyant per obrir-les: a la dreta cap a la recepció i recte cap a l'exposició temporal.

b.2. Necessitats dels visitants.

Informar a l'equip d'atenció al públic de les possibles necessitats del visitant, en el mateix moment de comprar l'entrada, és un dret i una obligació.

Això facilita la feina dels equips del **Museu de Reus**.

Potencia el gaudiment de la col·lecció i de les exposicions temporals dels usuaris.

I permet una experiència el més accessible possible.

Atenció però: demanar informació no és demanar permís.

b.3. Senyalització Direccional.

Hi ha poca senyalització direccional a seguir i la que hi ha, és poc visible.

Segons la legislació vigent, l'itinerari accessible ha d'estar senyalitzat.

El sistema d'orientació espacial proporciona informació adequada que guia a les persones, independentment de la seva discapacitat i/o diversitat funcional, pels diferents ambients físics, millorant la seva comprensió i experiència.

b.3. Senyalització Exposicions.

La senyalització (o "señalética") de la Planta Baixa canvia amb cada exposició temporal. Depenent del muntatge museogràfic esdevé més i menys accessible.

La recomanació és plantejar tota la senyalística, el disseny dels títols, apartats, subapartats, texts de paret i cartel·les, des dels plantejaments de l'accessibilitat universal, estèticament adients però també innovadors.

b.3. Senyalització Col·lecció.

La senyalització (o "señalética") de la Planta 1ª prové del projecte museogràfic dels anys 80.

En aquell moment es va prioritzar el disseny i la integració d'aquests elements de forma força discreta, no invasiva, a la mateixa estructura i/o mobiliari que organitza els espais dins de les sales.

En relació als canvis en la museologia contemporània i a la legislació sobre accessibilitat dels darrers anys, efectivament hauria quedat obsoleta.

b.3. Senyalització Planta 2^a

La consideració d'aquests espais com a interns i no visitables, no eximeix de la necessitat de senyalitzar de manera accessible els espais i els recorreguts.

Es recomana utilitzar la imatge corporativa de la resta del Museu.

b.3 Senyalització Planta 3^a

La senyalització de la Planta 3ª prové del projecte museogràfic i les reformes dels anys 90.

Es va plantejar un espai en 2 àmbits, a la mateixa sala:

- un d'exposició amb els minerals i
- l'altre amb plafons informatius (molt clar i visual).

Es va prioritzar el disseny no invasiu incloent-lo directament al mobiliari:

- tant els expositors quadrangulars (amb vidre frontal sobre una estructura que sembla un armari amb portes corredisses),

- com els cilindres amb vidre en la part superior sobre peanya de fusta, les llegendes hi són dintre.

Sobre el tema deambular, però, entre aquests 2 tipus d'expositors no hi ha espai suficient per a circular.

L'indicador d'accés a la sala dels minerals és una cartell enganxat a la porta de vidre. En relació als canvis en la museologia contemporània i a la legislació sobre accessibilitat dels darrers anys, aquesta també hauria quedat antiquada.

c. Disseny d'imatge/identitat Corporativa

L'equip del **Museu de Reus** n'és conscient i espera escometre el canvi de la tipologia de la senyalització, a mig termini, així com l'ampliació d'indicadors, dins d'una identitat corporativa que englobi a un espai museològic i patrimonial concret o a totes les entitats del IMMR o de l'IMRC (recomanat).

En aquest canvi corporatiu, es recomana crear una imatge identificadora dels recorreguts accessibles, dins la línia global dissenyada:

- Inclouent els indicadors inclusius, com:
Informació en macro-caràcters, transcripcions en Braille, ús de pictogrames, símbols o icones reconeguts internacionalment, etc.
- Posicionats a l'alçada dels ulls de les persones que visiten el Museu en cadira de rodes o persones amb acondroplàsia o nanisme.
- Informació en relleu (escrita o lineal) en posició i suports accessibles a les mans de les persones cegues.

Important:

- Que tota la senyalització segueixi una imatge corporativa unitària, que identifiqui, segons el que es decideixi, el **Museu de Reus** o l'IMMR (o IMRC).
- Que la museografia sigui respectuosa amb l'entorn patrimonial i arquitectònic.

Objectiu: mantenir la unitat visual, respectar el patrimoni i facilitar la identificació del recorregut tant per les persones amb discapacitat sensorial i amb mobilitat reduïda, com per a les persones amb diversitat cognitiva i del desenvolupament.

d. Encaminaments podó tàctils

Mancarien i seria convenient instal·lar bandes d'encaminament en diversos punts de l'espai Museu.

Com a mínim, hauria d'haver-hi des de l'accés principal fins al punt d'atenció al públic. I des del taulell d'informació cap a les 2 opcions possibles de recorregut.

d.1. Encaminament 1

El recorregut des de l'accés principal fins el punt d'atenció al públic és de poc més de 3 metres i te format d'una "L" tombada. Per arribar-hi s'ha d'obrir una porta de vidre.

d.1. Encaminament 2

Podrien afegir-se bandes d'encaminament podó tàctil en aquest petit espai:

- Una que hi continués fins a la 1ª sala d'exposicions (petita), des del taulell, cap a la dreta, fins a la porta automàtica.
- Un altra des del taulell, cap a l'esquerra, que sortís al "hall".

d.1. Encaminament 3

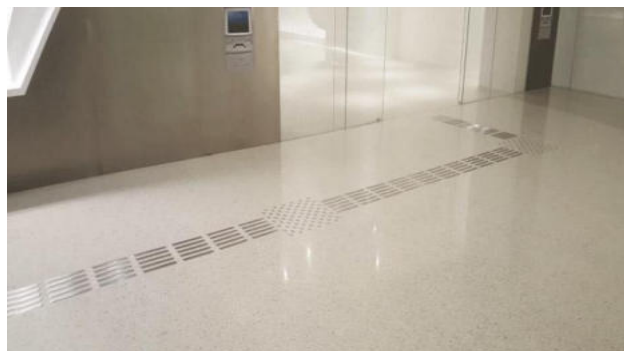
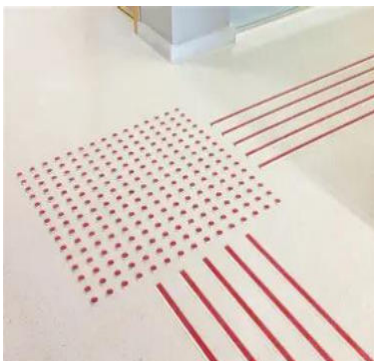
Aquesta es dividiria en 2:

- Una recta i a la dreta, cap als serveis /WC / toaletes /lavabos. Aquí s'accedeixen a 2 portes: una 1ª abatible, que porta al distribuïdor dels 3 tipus de lavabos, i un altra corredissa per accedir al WC adaptat.
- I l'altra recta i a l'esquerra, fins a la porta automàtica, que s'obre a la sala gran d'exposicions temporals.

La realitat, però, es que com no és tractaria d'un recorregut lineal únic, perquè l'espai hi compta amb estructures efímeres que depenen de cada mostra, a on els múltiples recorreguts podó tàctils podrien complicar la identificació d'aquests sub-espais.

S'hauria de fer un estudi previ de mobilitat dels visitants i públic general, per acotar els moviments de les persones cegues o amb resta de visió mitjançant les bandes podó tàctils del terra.

En aquest cas, resultaria molt més efectiu el recolzament puntual d'una persona de l'equip d'acollida /d'informació del Museu i/o donar les indicacions necessàries als propis visitants i als seus acompanyants.

d.2. Materials i característiques

- Elements patrimonials

Per un altra banda el terra és l'original: sòl hidràulic de principis del S.XX, que com a patrimoni, es troba perfectament restaurat i conservat.

Per aquest motiu, l'encaminament podria tàctil que es proposi o les bandes direccionals suggerides, haurien de ser efímers, amovibles, però sobretot, no invasives (ni abrasives) sobre el paviment. I d'un color que es vegi però que quedi integrat (per exemple vermell o granat). Per exemple: 2 línies de linòleum o cautxú naturals (que a més seguirien els principis de sostenibilitat dels objectius de l'Agenda 2030).

- L'escala principal

L'escala principal, la que està situada davant de la porta d'entrada i dona accés a les diferents plantes, hi conta amb unes bandes plàstiques (instal·lades post-COVID), que fan la funció de les bandes podria tàctils o d'un encaminament indicatiu del recorregut oficial.

Si es canvia el material (de les bandes grogues i negres) per un que augmentés el relleu, seria un indicatiu adient.

Per exemple, funcionaria eficaçment amb un material similar o semblant al que hi ha actualment adherit a la vora exterior dels graons de la mateixa escala (sembla carborúndum negre), ja que esdevindria eficaç i antilliscant.

- La col·lecció d'arqueologia

La "deambulació" o circulació per la planta 1^a, convida a un recorregut cronològic i físicament força geomètric, tot i que no podria definir-se com lineal. Podria instal·lar-se un encaminament indicatiu, entre el mobiliari museogràfic estret i discret, que anés fent les entrades i sortides en forma de U.

En aquests espais tan estrets, comptar-hi amb informació visual, tàctil i auditiva, a més de la ja existent, pot arribar a confondre al usuari amb diversitat cognitiva i resta visual.

- Entrades, sortides, espais no visitables.

Seria efectiu i convenient senyalitzar amb una petita banda de teixit tipus moqueta, de petites dimensions (màxim 30 cm. de llargada i 5 cm. d'amplada), les portes de sortida i entrada als espais exteriors, a les estances no visitables, a l'ascensor, a la sala de projecció, a les sales polivalents o a les oficines.

e. Informació i Comunicació

e.1 Implementació del so.

La zona d'acollida del **Museu de Reus** NO té instal·lat el bucle d'inducció magnètica que permet a les persones sordes amb audiòfon o implant coclear posicionar els seus dispositius en posició 'T'. Sigui fixe o mòbil.

És cert, però, que actualment els dispositius mòbils individuals (i particulars), en molts casos cobreixen parcialment aquest servei.

Nota: la Xarxa de Museus de Tarragona i les Terres de l'Ebre ha comprat 13 bucles magnètics fixos per a instal·lar en els museus adscrits a la xarxa que ho sol·licitin i/o necessitin aquest servei.

e.2 Comunicació augmentativa

Falten icones i pictogrames que informin dels diferents serveis i recursos en general i accessibles, en particular, del Museu.

Els pictogrames universals poden trobar-se:

- a l'ascensor, en totes les plantes,
- als lavabos (accessibles i no),
- als accessos dels 2 espais d'exposició temporal de Planta Baixa,
- als accessos de les diferents sales de la col·lecció de la 1ª Planta.

e.3 Material accessible.

Actualment el **Museu de Reus** no hi compta amb material accessible específic. Per la qual cosa el repte és encetar aquest nou projecte.

És important generar:

- plànols en llenguatge clar,
- informació general en llenguatge clar,
- un recull de pictogrames informatius i indicatius,
- material imprès en macro caràcters i
- transcripció en Braille,
- un joc de làmines en relleu,
- materials multi sensorials, etc.

I tenir-ho disponible, oferir-ho, en aquest 1er espai d'acollida, a l'abast de tothom.

e.4 Objectes accessible al tacte.

Cada zona expositiva / planta / sala hauria de disposar, com a mínim, d'un objecte accessible al tacte que sigui representatiu d'aquesta unitat didàctica o comunicativa, acompanyat per un text en Braille i macro-caràcters i/o informació audio-descrita.

Exemples concrets:

- Plànols tàctils.

Plànols zenitals en alt-relleu en suport rígid A3.

Recomanem 1 per planta.

Haurien de contenir llegendes en macro caràcters i Braille superposat, indicacions cardinals clares, poc text i imprès en colors contrastats.

- Recorregut sensorial

Proposar un **recorregut tàctil i multi**

sensorial pel Museu, en el que els participants puguin explorar amb les mans i el cos diferents materials, objectes, elements, etc.

Per exemple: portes de fusta (ebenisteria), parets (amb ceràmica, paper pintat, detalls en relleu sobre les parets), textures (teles), objectes històrics (una espasa, el motlle de codony), elements patrimonials (els gegants), escultures en marbre o bronze (una selecció), el paviment (rajoles, pedra),

la barana de ferro de l'escala, escollir conjuntament entre els equips educatius i de restauració, peces originals que no experimentin un risc per i en la seva conservació (des d'un sílex, a una àmfora, a una peça en metall, etc.).

- Objectes "exploratiu" o relacionals.

La proposta de comptar-hi amb **un objecte representatiu** que es pogués explorar en cada planta o espai expositiu, facilitaria l'accés a la informació i completaria l'experiència inclusiva al Museu, no només a les persones cegues, amb resta de visió o amb diversitat cognitiva i intel·lectual, sinó també a persones d'altres cultures, de diferents edats, capacitats i coneixements.

3. Propostes d'actuació II

La diversitat humana és una riquesa que recomanem integrar, incloure, potenciar. Les persones amb capacitats diferents desenvolupen habilitats alternatives per compensar les seves diferències perceptives, cognitives, comunicatives, d'aprenentatge o de relació amb l'entorn.

8.1 DISCAPACITAT FÍSICA

L'oferta per a persones amb mobilitat reduïda depèn d'una manera directa de **l'adaptació física** dels espais patrimonials: accessos, característiques dels espais, facilitat de circulació, dimensió i situació de les peanyes o l'alçada dels muntatges expositius, etc. Sovint les mancances en aquest sentit es supleixen amb la professionalitat dels equips o l'ús de comunicació i metodologies participatives. Però aquest col·lectius no sempre ho considera suficient.

Proposta d'actuacions

8.1.a Ampliació dels espais de visita

Es proposa l'ampliació dels espais de visita per a tothom.

Pas 1: Restaurar i recuperar l'espai que va ser la càmera cuirassada i divulgar aquesta part de l'edifici i la història de la ciutat. Actualment és el magatzem amb més quantitat de peces del llegat arqueològic.

Pas 2: Es proposa recuperar l'accés al subsol mitjançant el canvi, arranament o restauració del muntacàrregues existent, des dels anys 2000. Aquest element està situat a la torre circular de l'edifici, que uneix el subsol, la Planta Baixa i la 1ª Planta. Degut a la intervenció arquitectònica de fa uns anys, l'accés i la circulació hauria de ser entre la 1ª planta i el soterrani.

Pas 3: Mentre es valora aquesta possibilitat es pot proposar un espai interpretatiu sobre la càmera cuirassada de l'antic banc d'Espanya de Reus, mitjançant una maqueta tàctil o impressió 3D específica d'aquest espai.

8.1.b. Dossier de fotografies

Posar a l'abast del visitant un dossier d'imatges, actuals i antigues, a modus d'àlbum familiar, o recull de premsa, etc.

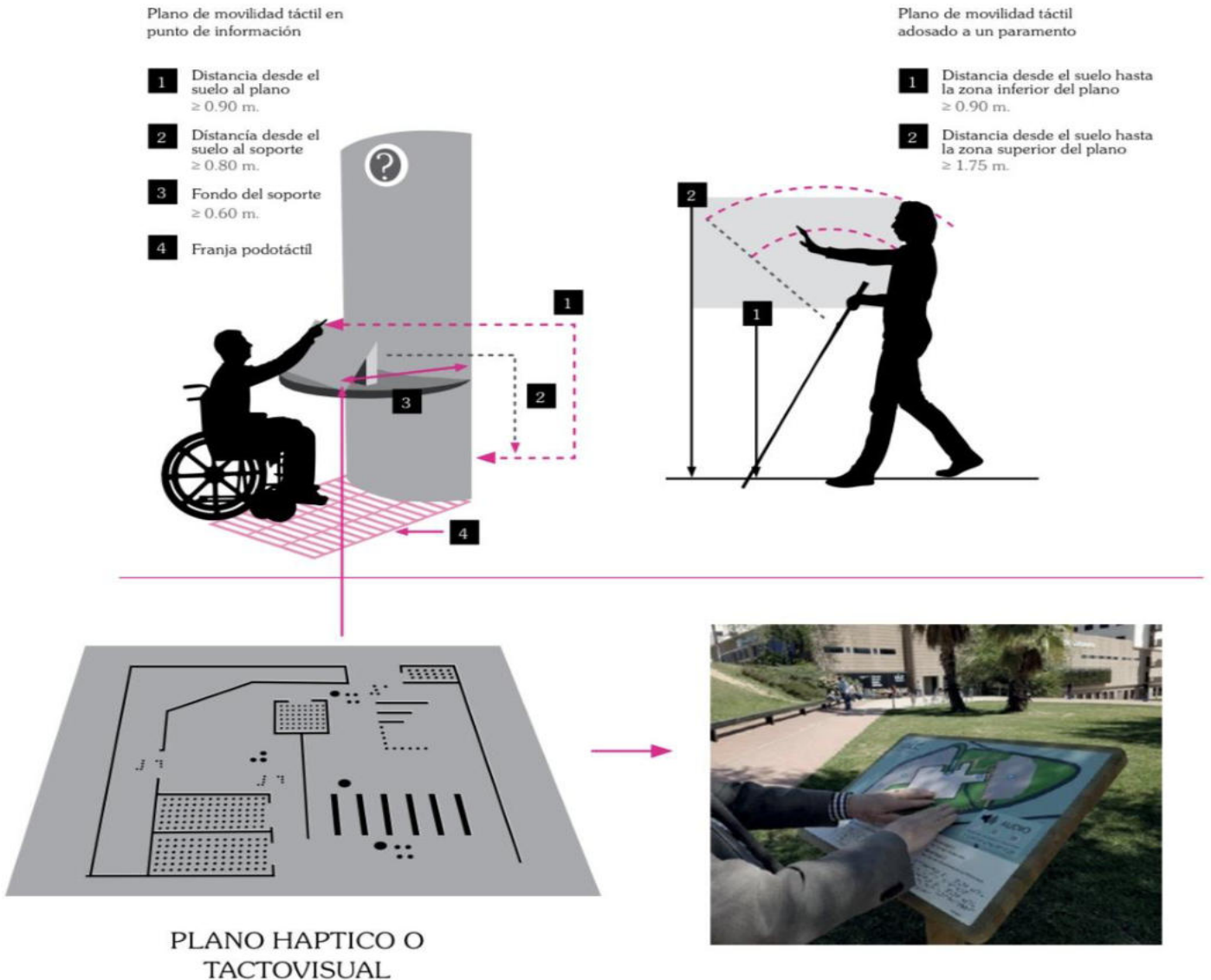
Es poden generar diferents àlbums, per exemple un per planta, un d'específic sobre la col·lecció d'Arqueologia de la donació de D. Salvador Vilaseca, un altre específic sobre el banc d'Espanya, etc.

Els formats que funcionarien són un A4 o A3 horitzontals, articulats en làmines plastificades, enquadrades per a que es puguin passar i manipular fàcilment (per exemple amb anelles, espiral, "canutillo") o recuperar la tradició física dels àlbums de fotos amb tapa dura i enquadració cosida.

8.1.c. Plànol hàptic o tactovisual.

Un plànol hàptic és un tipus de plànol en 2D o 3D, que informa sobre la distribució arquitectònica d'un determinat espai. Permet arribar i entendre els espais que no són accessibles físicament.

Esdevenen útils i funcionals per a totes les persones, amb o sense discapacitat, ja que permeten interpretar tant els espais interiors com els exteriors dels edificis reproduïts.

8.1.d. Maqueta tàctil de l'edifici.

Maqueta tàctil i en 3 dimensions (3D) de tot l'edifici, preferiblement en fusta o un material semblant a l'original (pedra polida).

Permet explorar la totalitat de l'exterior de l'edifici i accedir-hi visual, tàctil i conceptualment als espais que no són físicament accessibles.

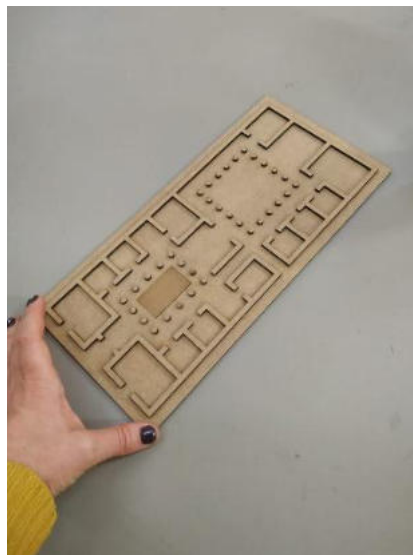
Existeixen diverses empreses que ofereixen la realització d'aquests materials:

1. La secció del grup d'empreses Ilunion de la ONCE especialitzada en aquest tipus de plànols i maquetes tàctils,
2. Tifloactiva & Eulen Art
<https://www.tifloactiva.com/que-es/>
<https://eulenart.com/maquetas-accesibles/>
3. IA Manufacturing
<https://www.iamanufacturing.com/blog/maquetas-tiflogicas-guia-practica-normativa-materiales-diseno/>
4. INEO: impressió 3D professional.
<https://www.ineo.es/es/landing-impresion-3d?msclid=6063f678dc541465e6e39f54302c359f>

Però, s'ha de tenir en compte que, depenent de l'encàrrec, de la sensibilitat de l'interlocutor(s) i de la relació amb la diversitat i l'accessibilitat de l'empresa, pot tenir diferents resultats finals.

La nostra recomanació és treballar amb:

- L' Escola Tècnica Superior d'Arquitectura (ETSA) de la URV (i / o generar una col·laboració amb l'equip vinculat a aquests temes).
- Involucrar a artistes locals conscienciats amb aquests temes que treballin amb arquitectura i escultura, i pensar els materials conjuntament.
- Contactar amb l'escultora Anna Marín, autora de les excel·lents maquetes tàctils del Palau Güell, el MNAC o l'hospital Sant Joan de Déu.
- També es pot realitzar en materials o d'una forma més econòmica, inspirant-se en aquestes últimes referències.

Exemples de Bones Pràctiques:

Maqueta completa de l'edifici d'Antoni Gaudí, amb petit edifici annex i la xemeneia principal exempta.

Mans de persones cegues i acompanyants vidents, explorant la Maqueta del **Palau Güell**, Barcelona, 2020.

8.2 DISCAPACITAT VISUAL

Els visitants amb discapacitat visual greu i resta de visió que s'apropen al patrimoni cultural són sobretot adults autònoms, famílies o alumnes d'ensenyament integrat.

Proposar visites dialogades inclusives permet que aquests col·lectius participin en visites normalitzades, conjuntament amb altres visitants individuals, o amb la resta del grup familiar o social en el que es mouen.

És cert que sovint aquest tipus d'activitat és l'únic recurs del que disposen les entitats.

Proposta d'actuacions (de més a menys fàcil d'activar):

8.2.a. Calendari d'activitats

Fixar un calendari d'activitats multi-sensorials per a persones cegues o amb resta de visió: un dia definit al trimestre / l'últim dimarts resta de visió: un dia definit al trimestre / l'últim dimarts del mes / una data cada dos mesos, etc.

8.2.b. Visites guiades participatives i inclusives

Crear i implementar visites dialogades i participatives dirigides a públic general, entre els que s'inclouen persones cegues i amb resta visual i els seus acompanyats.

Resulta molt efectiva la inclusió de totes les persones quan els educadors treballen amb pedagogies inclusives com les Estratègies del Pensament Visual (VTS), l'educació inclusiva o la psicologia constructivista. L'ús de preguntes obertes amb

diversitat de respostes possibles potencia la participació de totes les persones, independentment del seu nivell d'aprenentatge cognitiu, els seus coneixements, les seves necessitats o la seva edat. Tipologies a la pàg. 30.

Fer coincidir diferents recorreguts temàtics en format de visita guiada dialògica, amb les temàtiques de les parades tàctils fixes (o mòbils).

8.2.c. Parada tàtil.

Posar a l'abast del visitant, escollint un tema o concepte, una sèrie d'elements fixes per explorar amb les mans. Aquestes parades tàctils s'organitzen linealment sobre una peanya, mitjançant reproduccions de materials i objectes històrics contextualitzats. A modus d'una mena de taula (format horitzontal una mica inclinat cap a endavant) amb 3, 4 ó 5 objectes.

Proposar i situar parades tàctils als halls o espais a prop de l'ascensor de cada planta, a modus de benvinguda, (exceptuant la 2^a), amb un disseny accessible, original i no invasiu.

Es pot transcriure la informació més important en Braille i macro-caràcters.

I comptar-hi amb informació audio-descrita mitjançant un QR i implementar-ho en les audio-guies, radioguies i signo-guies.

Parada tàtil de ceràmica popular.
Museu Nacional Arqueològic.
Madrid, 2017

Aquest recurs didàctic continua en ús en l'actualitat. Al seu moment va tenir la subvenció o ajut econòmic de Vodafone.

Exemple de BONES PRÀCTIQUES:

Mà d'una persona cega explorant els elements originals fets en fang, d'una parada tàtil sobre ceràmica popular que porta el títol de "Disseny pràctic" a l'àrea del neolític. El dispositiu també conté els títols contrastats (blanc sobre negre) en macro-caràcters i en Braille. Museu Nacional Arqueològic (MAN).

8.2.d. Recursos tàctils

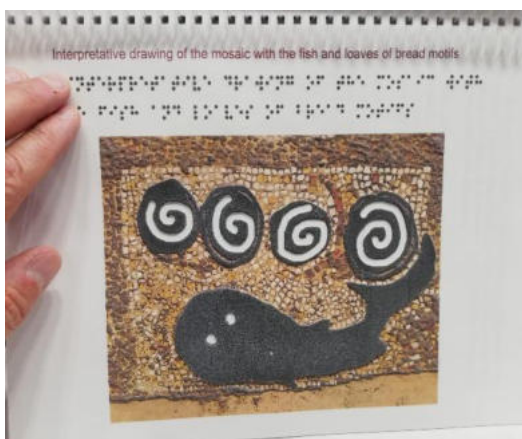
- Plànol hàptic o tacte-visual (pàg. 43).
- Maqueta de l'edifici (pàg. 43).
- Làmines en relleu (pàg. 45).

Per a crear aquest material en relleu per a persones cegues, existeixen 2 tipus d'eines tiflotècniques específiques: Thermoform i el paper microcapsulat per "Horno Fúser". Aquest servei sovint és ofert (si es demana) per la ONCE local.

El Thermofon és un mètode en el que s'utilitza una font de calor per a estovar una fulla plàstica sobre una matriu. És a dir, per poder obtenir la làmina primer s'ha realitzat una matriu en relleu del que es vol representar. Actualment podria fer-se d'una manera més ràpida amb impressora 3D, però la sensació tàctil no és la mateixa.

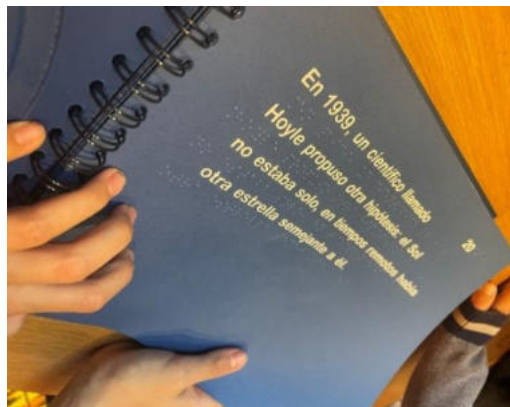
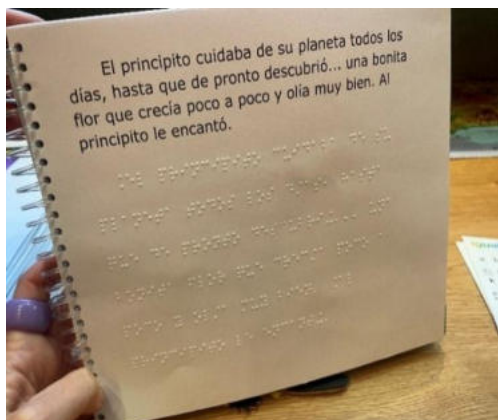
Per la 2ª tècnica es necessita seleccionar i / o partir d'una imatge, simplificar-la a les línies i conceptes principals, dibuixar aquesta simplificació sobre un paper microcapsulat (amb tinta al seu interior) i introduir-lo al forn fúser. Un cop s'escalfa, apareixen en relleu només les línies que s'han dibuixat.

Aquestes làmines poden incloure textures i relleus, llegendes en Braille i macro-caràcters, indicadors de la posició de lectura, i línies que limiten l'espai de la imatge.

L'exemple de la imatge (balena i ones) és una de les làmines d'un dossier de recursos de recolzament, mitjançant un "dibuix interpretatiu" d'un mosaic romà, realitzat dins el projecte la Mirada Tàctil, de la Diputació de Barcelona.

Els exemples de les imatges d'escriptura conjunta i inclusiva, és a dir, en Braille i macro-caràcters en cada pàgina, pertanyen a publicacions del Servei Bibliogràfic de la ONCE de Madrid. Un correspon al llibre "El Principito": versió escriptura negra sobre blanc i amb les tipologies separades, una a dalt i l'altra baix. L'altre és un llibre sobre l'Univers i els Planetes: versió blanc sobre blau i amb les tipologies superposades.

Procés – exemple visual:

Procés – exemple narrat:

1. Selecció de la imatge: Retrato de David Lyon de l'artista Thomas Lawrence, Museo Thyssen-Bornemisza (Madrid)
2. Simplificació i dibuix sobre paper microperforat (amb retolador negre de punta mig gruixuda).
3. Làmina tàctil en relleu, després de passar pel forn i amb els altres recursos suggerits per Xisca Rigo, tècnica d'accessibilitat cega: fletxa, nom en macro caràcters, transcripció en Braille, línies principals i textures.

8.2.e. Proposta d'activitat concreta:

"Toca, olora, sent el Museu" – Una activitat de percepció hàptica.

Format: visita dialògica, visita-taller, activitat participativa, etc.

Continguts:

1. Escollir un tema concret o simbòlic (els descobriments que van canviar el món – sílex, comerç, etc.-, la dona a la història – eines, ceràmiques, teixits, etc.)
  2. Incloure l'exploració tàctil d'una làmina en relleu o varies, relacionada amb el tema escollit.
- Nota: Es recomana tenir disponibles un joc de 3 o 5 làmines en relleu.
3. Seleccionar peces originals que puguin ser explorades de forma tàctil (arqueològiques, d'art popular, elements agrícoles, etc.),

4. Seleccionar sons per escoltar , olors, perfums i sabors que experimentar i ens transportin mentalment a l'edat antiga, l'edat mitjana o el S.XIX
5. Escollir elements amb textures que permetin una manipulació còmoda i d'identificació fàcil i personalitzada (per exemple que ho puguin relacionar amb el seu quotidià). Com retalls de teles i teixits que ens facin pensar en la decoració d'una època (el cortinatge, els entapissats) o en les teles dels pintors, la vestimenta (el ball de diables, la burgesia reusenca del XIX), els oficis (els que fan de pagesos, els que fan el vi, els que destil·len alcohol, els que ho comercien, etc.).

8.1.f. Experiències d'alteració sensorial

Proposar experiències innovadores d'alteració sensorial en l'apropament a les obres d'art, amb un projecte anual ó bianual (un o dos cops a l'any – Dia Internacional del Teatre, Dia Internacional de la Discapacitat, etc.):

Activitats guiades per persones cegues, actors, ballarins, músics, etc.

És a dir introduir música i dansa, tacte i paraules, tast i arts escèniques, en accions que convidin a la participació del públic, amb o sense discapacitat.

8.1.g. Exemples de Bones pràctiques:

Visita inclusiva "Visto y no Visto" en MNCARS (Madrid)

A la 1ª fotografia la guia cega explora una escultura de Jorge Oteiza i comparteix el que sent i experimenta amb els participants de "Visto y no Visto" una experiència inclusiva (per a persones amb i sense discapacitat) del **Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia**, 2018. I a la 2ª imatge es pot veure a una participant menor amb ceguesa explorant una làmina tàctil de l'obra que s'està treballant a la visita, mentre el seu pare escolta l'audiodescripció de l'educadora, amb un antifàs sobre els seus ulls.

Aquests treballs conjunts proporcionen estratègies pluri-sensorials d'atansament a peces artístiques, arquitectòniques, escultòriques, d'arts decoratives, etc., des de dos perspectives diferenciades.

Com a participant es viatja de la paraula i la imaginació a la visualització posterior (amb els ulls coberts s'escolta i després es mira / observa / descobreix la peça audio-descrita), i del tacte a la paraula, quan el/la guia cega transmet al públic la seva percepció sensitiva i tàctil (forma, material, textura, temperatura, so, espais, etc.) d'una peça que el públic pot veure (però no pot tocar) mentre ella l'explora amb les seves mans.

Activitat multi-sensorial en el Museo Thyssen-Bornemisza (Madrid) – Madrid 2019.

Dos participants amb ceguesa i resta visual, dins un grup amb persones amb diverses capacitats, oloren perfums en una activitat multi-sensorial vinculada a la pintura del S.XIX:

“En la sombrerería” de Edgar Degas.

Procés:

1. Vam dialogar en sala davant l'obra.
2. Van reproduir una “sombrerería” a l'espai del taller **Educathyssen** i vam experimentar amb barrets, teles, textures, olors, música de l'època, etc.

La immersió directa al món de la **no visió** provoca sensacions molt diferents a les d'una visita ocular-centrista, i ens permet ser empàtics amb altres realitats, no sempre d'una manera còmoda o fàcil. L'experiència resulta molt intensa, interessant e inoblidable.

Exemple de Bones Pràctiques des de l'administració pública:

- El projecte “La Mirada Tàctil” (actiu des de 2007 als Museus de Barcelona) de la Diputació de Barcelona.
Tot explorant els potencials comunicatius de les diverses col·leccions i dels museus o entitats implicades, els permet activar les accions multi-sensorials idònies a cada espai i el com fer-les accessibles. Produeixen materials tàctils, maquetes i/o materials audio-visuals individualitzats.

8.3 DISCAPACITAT AUDITIVA

La sordesa és una de les discapacitats que es poden considerar invisibles. Tenint en compte la dada de que hi ha entorn a 70 milions de persones sordes arreu del món, la normalitat en les seves vides dificulta identificar la seva diversitat quan, per exemple, accedeixen a un entorn museístic o cultural: fins que no proves a dirigir-te o parlar de manera directa amb ells és complicat d'intuir.

Els visitants amb discapacitat auditiva greu, amb resta auditiva o hipoacúsia, que s'apropen al món de la cultura són sobretot adults autònoms o alumnes d'ensenyament especial.

Les persones sordes, segons els seus antecedents vitals, el desenvolupament de la discapacitat, el nivell de sordesa, la seva identitat cultural o el context, poden utilitzar per a comunicar-se: la llengua de signes, la paraula, la escriptura, els gestos o diferents combinacions de tots aquests mitjans.

La promulgació de la Llei 27/2007, de 23 d'octubre, (BOE-A-2007-18476) va reconèixer les llengües de signes espanyoles i va regular els mitjans de recolzament a la comunicació oral de les persones sordes. Des de llavors es consideren llengües oficials: la Llengua de Signes Espanyola (LSE), la Catalana (LSC), la Galega (LSG), la Basca (LSV), la Valenciana (LSCV) i amb peculiaritats pròpies les varietats d'Andalusia oriental (Granada) i de Canàries.

A Catalunya té legislació pròpia des de la de Llei 17/2010, del 3 de juny (DOGC n.564), de la Llengua de signes Catalana, tot i que té reconeixement oficial de la pròpia Generalitat des de l'any 1994, degut a l'aprovació d'una Proposició no de Llei per promoure-la i difondre-la.

Propostes d'actuació:

8.3.1. Intèrpret de Llengua de Signes Catalana

Gran part de les institucions públiques, culturals, patrimonials i museístiques hi han comptat o hi compten amb Intèrpret de Llengua de Signes Catalana o espanyola en algun dels seus programes i accions divulgatives. El repte és fer-lo habitualment.

A més de generar accions inclusives que hi vagin més enllà, que impliquin a les persones sordes com a protagonistes de les activitats o de les programacions incloent-los en els equips.

El més habitual es comptar-hi amb l'oferta del servei d'un ILSC o ILSE per a les visites guiades de l'entitat o en les activitats públiques dels seus programes. És a dir el servei només es posa en marxa si alguna persona sorda indica que hi participarà. La inclusió real però es genera al revés, en cada proposta oberta al públic tenir intèrpret o transcripció disponibles, per a que les persones sordes puguin participar amb normalitat sense pre-avis.

8.3.2. Calendari d'activitats

Si no es pot comptar constantment amb un ILSC o ILSE dins els equips, proposar un calendari fixe d'activitats dirigit al col·lectiu de persones sordes, amb resta auditiva i/o hipoacúsia: un dia definit al trimestre / l'últim dimecres del mes / una data cada dos mesos, etc.

8.3.3. Instal·lació d'alarmes lluminoses

Instal·lació d'alarmes lumíniques en cada planta que complementin les acústiques ja existents, com les anti-incendis.

8.3.4. Creació "signo-guies" i / o "vídeo-guies" en LSC i LSE.

Generar els continguts escrits i audio-descrits, per passar-los al format visual i signat corresponent i adient per a la comunicació amb el col·lectiu de persones sordes signants. Les no signants llegeixen els llavis i els textos escrits.

Nota: existeix una subvenció de la Generalitat, mitjançant el projecte "Visit Museu".

Es recomana que el dispositiu contingui a més de tota la informació signada per l'intèrpret, a sota d'ell, que aparegui les llegendes de les transcripcions, com a element de recolzament accessible.

8.3.5. Formació als Intèrprets de LSC i LSE

És cert, que segons els equips d'intèrprets disponibles i la localitat on es troben, els traductors de llengua de signes tenen més i menys recorregut dins l'àmbit cultural i patrimonial, i un coneixement heterogeni dels signes i dels entorns artístics.

Per aquesta raó sorgeix la necessitat de formació conjunta (dels propis intèrprets i del equips humans dels Museus), en diferents temàtiques:

- Formació en metodologia educativa: estratègies participatives.
- Formació sobre arqueologia, història, arquitectura i / o art (antic, modern, contemporani).
- Facilitar-los hi els continguts de les "vídeo-guies" en LSC i LSE.
- Facilitar-los hi els continguts de les "audio-guies" subtitulades i/o les transcripcions en paper.

8.3.6. Definir conceptes i recorreguts

Treballar directament amb els intèrprets que cobriran habitualment el servei de ILSC als Museus per poder definir conjuntament :

- Els recorreguts pels espais més adients (sobretot per a grups),
- Si funciona la pre-selecció d'imatges, peces i objectes de les propostes guiades,
- Estudiar la necessitat d'escollir o crear nous signes entorn a l'art, l'arquitectura, el patrimoni en general, o en relació a un creador concret, etc.

8.3.7. Tallers o Laboratoris de percepció hàptica i musical

Encara que sigui aparentment paradoxal, resulta molt interessant generar tallers vinculats a la música i la percepció hàptica (amb tot el cos) per al col·lectiu de persones sordes. Aprofitar la intensitat del sons de les gralles, un clavicordi o un òrgan per fer-los sentir les diferències tonals i vibratòries de les notes en espais especials. (Hi ha elements com els globus que potencien la vibració del so dins els espais tancats). Complementar-lo amb una sessió de percussió impartida per especialistes.

Nota: hi ha diferents nivells de sordesa i diferents formes de gaudir de la música. Les persones sordes que utilitzen ajuts tècnics com implants coclears o audiòfons, escolten amb normalitat, mentre que les persones sordes signants senten les vibracions produïdes per la música mitjançant la percepció hàptica amb tot el cos, la pell, el calfreds emotius, etc.

8.3.8. Creació d'un glossari de signes específic

La creació d'un glossari de termes de signes en LSC específic d'art i arqueologia, de l'època, la temàtica o sobre l'entitat específica.

Generar una petita publicació conjunta (el Museu amb l'entitat que facilita els intèrprets signants) vinculada/referida/centrada en aquest glossari i/o als nous conceptes i maneres de signar entorn a tots els espais que articulen l'IMMR (o l'IMRC).

8.3.9. Activitats conduïdes per professionals sords

Proposar activitats inclusives obertes al públic, protagonitzades per professionals sords, en projectes o celebracions concretes: músics, mags, ballarins, actors, divulgadors, etc. Per donar visibilitat a aquesta realitat es poden aprofitar les accions commemoratives del Dia Internacional de la Discapacitat (3 Desembre), el Dia Internacional de la Llengua de Signes (23 setembre), el Dia Nacional de la Llengua de Signes Catalana (26 maig) o el de la Lengua de Signos Española (14 juny), etc.

8.4 GRUPS EN RISC D'EXCLUSIÓ I INTEGRACIÓ SOCIAL

E aquest sector es proposa consolidar les propostes puntuals i programes específics desenvolupats amb aquets col·lectius, posant el foc en entitats i responsables i/o interlocutors pro-actius.

Propostes d'actuació:

8.4.1. MUSEUS i SALUT

Enguany el **Museu** s'ha implicat en aquest projecte en la seu d'arqueologia (col·lecció Salvador Vilaseca). Seria molt interessant participar-hi en properes edicions iniciar la col·laboració des de l'espai de la Plaça Llibertat, i anar ampliant amb els anys al Mas Iglesias o la Bòbila del Sugranyes. El refugi antiaeri no permet l'accés fàcil a les persones amb mobilitat reduïda.

8.4.2. Aliances i Oferiments

Establir aliances directes amb els equipaments culturals del barri i participar en projectes comunitaris de les diferents zones a on es situen els equipaments culturals de l'IMMR / IMRC.

Oferir espais de trobada veïnal: acció puntual per a reunions veïnals d'associacions i col·lectius petits. Habitualment es fan després de les 18h de la tarda i el Museu tanca a les 20h. Potser interessant que aquesta acció s'integri en el quotidià.

8.4.3. Cicles de Lectura

Proposar "Cicles de Lectura" / "Clubs de Lectura" o dinamitzacions similars entorn a la lectura, a diferents espais del Museu: plata baixa, zona de projeccions, a la sala de la caverna prehistòrica, etc.

Convidar els casals infantils a accions de dinamització a la lectura, com conta contes o laboratoris vinculats amb els llibres, en dates concretes (Dia de la Infància, Sant Jordi, etc.).

8.4.4 Espai d'aprenentatge de la llengua catalana

Contactar amb el Servei de Mediació Intercultural de Reus i generar espais d'aprenentatge de la llengua mitjançant la lectura, l'art i l'arquitectura, dirigits als col·lectius multiculturals amb els quals hi treballen.

8.4.5. Exemple de Bones Pràctiques

Per reforçar la pertinència social del Museu de Reus dins el seu territori, sigui amb la ciutadania en general, que amb el radi d'acció més immediat, es posa un exemple d'activació i d'apertura cap a l'entorn local.

El projecte "Museo situado" del **Museu Reina Sofía** (Madrid) es va generar durant l'estiu 2018 (i continua actiu), per incloure a la seva realitat el barri de Lavapiés, ja que la seva població majoritàriament immigrant no hi participava en el Museu.

Aquest projecte és hereu directe de pràctiques similars a Museus i entitats culturals i socials d'Amèrica del Sud de finals de la dècada de 1990.

Matisar que aquest programa hi compta amb responsables, programadors i pressupost específics, dins l'Àrea de Públics MNCARS.

8.5. DIVERSITAT COGNITIVA

Encara que actualment es podria dir que s'ha incrementat la participació de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament o amb diversitat cognitiva i d'aprenentatge, en l'àmbit cultural i patrimonial, és encara força minsa.

Sigui com espectadors, públic o participants, i potser inclús més com a professionals o creadors, dista molt de poder compartir amb normalitat el potencial real que tenen i les capacitats, eines i coneixements que ofereixen i de les que tothom hi podríem aprendre molt.

Barreres invisibles com prejudicis, pensament limitant o actituds escèptiques, a més de les físiques, socials, cognitives o comunicatives, amb freqüència han

generat entorns poc amigables que despertin inseguretats o experiències negatives per a la participació d'aquests col·lectius.

Propostes d'actuació:

8.5.1 Formació

En referència a aquesta discapacitat amb tantes ramificacions i particularitats és bàsica la formació dels equips, de tots els equips, des de la direcció, als comissaris, als equips de mediació, d'atenció al públic, guies, comunicació, conserges, conservadors, etc.

A més de plantejar les exposicions o les publicacions amb criteris de l'accessibilitat universal, és important aprendre a dinamitzar aquests grups amb activitats interactives que potenciïn la participació equitativa, adequant els continguts als diferents nivells de desenvolupament cognitiu i a les diverses formes de comunicació.

8.5.2 Llenguatge planer i Lectura Fàcil

Introduir i conèixer el llenguatge planer per la comunicació oral o escrita, als diferents espais del Museu.

I posteriorment, a curt mig termini, generar materials en lectura fàcil i pictogrames.

8.5.3.. Calendari d'activitats

Proposar un calendari fixe d'activitats multi-sensorials participatives amb persones amb diversitat cognitiva i del desenvolupament o persones amb malaltia mental: un dia definit a la setmana / l'últim dijous del mes / una data escollida cada dos mesos, etc.

8.5.4. Accessibilitat dels continguts:

- a. Facilitar l'accés sensorial, gestual, tàctil, amb recolzament gràfic o escrit i eines de comunicació augmentativa (com fitxes en Lectura Fàcil -LF- o Pictogrames), al contingut principal.
- b. Facilitar sessions de formació en comunicació augmentativa i alternativa, al personal d'educació, acció cultural, públics, publicacions, atenció al públic, etc.
- c. Comptar amb recolzament comunicatiu en dispositius a l'abast dels visitants:
  - c.1. Suports digitals o tradicionals amb una selecció de peces on el contingut es trobi transcrit a pictogrames, llenguatge clar o lectura fàcil o d'altres sistemes augmentatius i alternatius de comunicació, per potenciar l'autonomia dels participants "in situ".
  - c.2. Materials complementaris descarregables en la web del Museu de Reus, amb continguts en llenguatge clar, lectura fàcil o pictogrames, per utilitzar-lo prèviament a la visita o activitat, i facilitar i enriquir la seva experiència.

d. Aprofitar l'experiència sensitiva i cognitiva de les Parades Tàctils proposades a la pàg.50 d'aquest Pla d'Accessibilitat, per generar activitats o programes que les incloguin.

e. Implementar Tallers multi sensorials, d'experimentació hàptica, com els referenciats a la pàg.56.

El funcionament d'aquests tallers pot ser molt engrescador i fascinat per aquest perfil de visitants.

8.5.5. Recursos i equips humans

Potenciar la participació de persones amb diversitat cognitiva amb i dins els equips del **Museu de Reus**.

Saber engrescar a les persones amb discapacitat intel·lectual a col·laborar conjuntament als agents culturals i patrimonials en la creació d'accions que garanteixin la seva incorporació als programes de futur (de curt i mig termini), sigui donant formació als professionals de l'àmbit museístic i patrimonial, com contribuir amb la seva experiència directa en l'adaptació, l'avaluació, l'anàlisi dels espais, dels materials, de les activitats, dels continguts i de la comunicació, sigui verbal o escrita, i/o en la validació de publicacions en Llenguatge planer o Lectura Fàcil.

Es convenient també molt convenient pels equips dels Museus conèixer la plataforma aragonesa de pictogrames: ARASAAC

<https://arasaac.org/pictograms/search>

Durant l'estiu de 2025, hem pogut portar a terme l'adaptació en LF de la publicació del conjunt de Centelles que el Museu Arqueològic Nacional de Tarragona, te disponible per al públic, conjuntament a 2 de les meves alumnes d'INSERLAB de la URV, i remunerar-les per la seva feina.

8.5.6. PICTOGRAMES o Pictografies Universals Museus

PICTOGRAFÍA

UNIVERSAL

Discapacidad Motriz

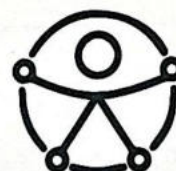
Discapacidad auditiva

Discapacidad visual

Discapacidad cognitiva

Diseño para todos

ADICIONALES

Persona con bastones

Mujer embarazada

Discapacidad temporal (yeso)

PICTOGRAFÍA

RECURSOS ESPECÍFICOS DE ACCESIBILIDAD

Discapacidad motora o física asistida

Braille

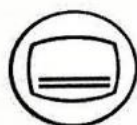
Letra ampliada ayudas ópticas

Audiodescripción

Elementos táctiles

Subtítulos

Bucle magnético

Lengua de signos

Perros de asistencia o perros guía

Material de lectura fácil (ALF)

8.5.7. Exemple de Bones Pràctiques

Bones Pràctiques:

Exposició immersiva d'entorns naturals, mitjançant projeccions i sons creats en relació a les creacions audiovisuals.

En la imatge un participant amb discapacitat intel·lectual, que casi no tenia comunicació verbal, juga amb les papallones de l'exposició immersiva del col·lectiu japonès TEAMLAB.

Espai Fundació Telefónica. Madrid, 2019.

Visites guiades per persones amb Diversitat Cognitiva

Des de 2014, al **Monestir de Sant Cugat**, les persones amb Síndrome d'Aspergir de la Fundació Friends, són les que condueixen l'activitat "Guia'm pel (Claustre del) Monestir", cada 4rt diumenge del mes a les 11h del matí.

<https://www.museologia.cat/candidatura/guiam-pel-monestir/>

8.5.8. Activitats guiades per persones amb diversitat cognitiva

Proposar activitats inclusives obertes al públic, protagonitzades per professionals amb diversitat cognitiva, en projectes o celebracions concretes: músics, ballarins, actors, divulgadors, formadors, tècnics en Lectura Fàcil, etc.

Per donar visibilitat a aquesta realitat es poden aprofitar les accions commemoratives del Dia Internacional de la Discapacitat (3 Desembre), el Dia Internacional de la Diversitat (21 maig), el Dia Mundial del Síndrome de Down (21 març), el Dia Internacional del Síndrome de Aspergir (18 febrer), etc.

8.5.9. Crear pidoles d'informació sobre l'accessibilitat del Museu, protagonitzades per persones amb diversitat cognitiva.

Generar vídeo-informació protagonitzada per actors o protagonistes amb diversitat funcional.

Un exemple real: Tota la informació general sobre el Museu Lázaro-Galdeano de Madrid, està resumida en un vídeo accessible protagonitzat per un actor amb discapacitat auditiva i una actriu amb diversitat cognitiva.

<https://www.youtube.com/watch?v=oAdBKtTHxDI>

8.5.10. Col·laboracions amb Universitats

- Col·laborar en projectes universitaris de formació i capacitació per a la inserció laboral de persones amb diversitat cognitiva.
- Proposar la creació conjunta de guies breus, programes de mà o informació bàsica del **Museu de Reus** en Lectura Fàcil.
- Col·laborar en projectes laborals inclusius, permeten a grups de joves amb diversitat cognitiva formats, la generació de propostes, continguts adients i els elements necessaris per fer més accessible la pàgina web del Museu.
- Analitzar i millorar el seu ús i la seva viabilitat per a totes les persones.
- Proposar la revisió conjunta dels formats codificats, com els QR, mitjançant eines digitals accessibles i d'ús fàcil.
- Proposar la revisió de la informació publicada existent per confirmar amb aquests col·lectius si el llenguatge emprat i el missatge transmès s'entenen amb facilitat i com es podria millorar.

Nota: Existeix un ampli (i força desconegut) programa de formació universitària a modus de Títols Propis dirigit a joves de 18 a 30 anys, amb diversitat cognitiva, entre les que destaca la feina desenvolupada per la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona o la Universitat de Barcelona (exemples de proximitat).

Aquestes projectes estan subvencionats per la **Fundació ONCE**, dins un programa específic anomenat **UNIDIVERSIDAD**, amb més de 30 universitats implicades de la península i el recolzament econòmic del Fondo Social Europeo de la UE.

Seria molt interessant generar convenis de col·laboració i pràctiques, amb les entitats que donen suport a aquests programes tan necessaris.

Exemple de BONES PRÀCTIQUES:

Projecte col·laboratiu entre el **Museu d'Art Modern** (MAMT) de Tarragona 2021 i el **Museu Nacional Arqueològic de Tarragona** (MNAT) 2022 i 2025, amb l'assignatura "Art i Cultura Inclusiva" del Títol Propi **INSERLAB** adscrit a la Càtedra d'Inserció Social de la Universitat Rovira i Virgili (URV), dins el programa UniDiversidad de la Fundació ONCE i el Fondo Social Europeo de la UE. Al llarg de cada curs lectiu, els 10 alumnes amb diversitat cognitiva i intel·ligència límit participants, van crear, desenvolupar, revisar, avaluar, corregir i validar el contingut en Lectura Fàcil dels díptics de diverses obres d'art i arqueologia. L'any 2021 la col·laboració es va portar a terme amb la Col·lecció MAMT, en la que van crear els díptics d'un dibuix de Julio Antonio, d'una escultura de Salvador Martorell i d'un tapís de Joan Miró i Josep Royo. Durant 2022 van treballar amb la petita escultura anomenada la "Nina d'Ivori" i el "Mosaic de la Medusa", i en 2025 hem desenvolupat els díptics de "Togat jove amb bulla aurea" i el "Mosaic d'Euterpe", aquests 4 últims al Museu Arqueològic Nacional de Tarragona (MNAT)

Aquest exercici cooperatiu va implicar als docents universitaris, als professionals dels Museus i, sobretot, als alumnes, que van descobrir una sortida professional dins l'àmbit de la cultura, el patrimoni i l'art.

Una de les alumnes es van engrescar i va voler generar també la peça de Miró en pictogrames.

Des de juny 2021, juliol 2022 i juliol 2025, respectivament aquests díptics (il·lustrats també per l'alumnat) estan disponibles a les sales dels Museus.

PLANTA BAIXA
Situació al plànol

EL TAPÍS DE TARRAGONA

Per arribar on està situat el Tapís de Joan Miró, hem de pujar les escales de l'entrada del Museu. Traspasar una sala petita i girar a l'esquerra.

- Tapís és a la sala següent i ocupa tota la paret.
- És una obra molt gran.
- Tapís no podrà estar col·locat en un altre espai del MAMT.

Aquí s'ha realitzat el projecte amb el suport de: ROSER MARÇÓ (2021) de 3 anys; Albert Bernal, Maria Viladot, Guillem i Ana Pineda, Mònica i David, Laura i Verònica, Joana Torralba, Marc Rodríguez, Thais Caballero. Per més informació sobre el projecte, contacta amb l'Equip de Gestió del Museu. Imprimible per: Rosa Aparicio - Thais Caballero i Mònica Viladot.

EL TAPÍS DE TARRAGONA

JOAN MIRÓ

En el **Joan Miró**, vaig néixer a Barcelona l'any 1893 i sóc pintor i escultor.

El Tapís de Tarragona està fet amb un material que es diu fil.

El Tapís està inspirat en una pintura que vaig fer després d'un accident que va tenir la meua filla, l'any 1970.

El fil és el fil gruixut, com de llana, que es teixeix en un telar per fer un tapís.

La meua pintura era abstracta.

L'art abstracte no imita la natura ni les figures.

És una peça monumental perquè és molt gran i té gairebé 3 metres d'alç per 4 metres de llarg.

El Tapís el vaig fer amb un artista anomenat Josep Royet.

EL TAPÍS DE TARRAGONA

Al Tapís he vaig pintar la meua filla amb els braços estirats cap a dalt, com si volgués tocar el cel. Amb un braç toca la lluna i amb l'altre braç agafa una figura que representa un ocell.

També vaig pintar la línia de l'horitzó i els estels.

Una persona em va dir que els meus estels recordaven l'ombra de les canyes de les tortugues, perquè són quatre línies creuades al centre.

El dibuix sembla un gran trencaclosques.

Totes les figures són de colors vius i estan envoltades per una línia negra.

Em va semblar que aquesta obra tan especial s'havia de dir "Tapís de Tarragona".

Vola que fos un regal per a la ciutat i els seus habitants.

El Museu d'Art Modern de Tarragona (MAMT) té 10 obres d'art meues de 1972.

Una cosa important: el Tapís de Tarragona és de la Creu Roja.

El Tapís està exposat al Museu des de fa 10 anys.

La presència d'aquests grups heterogenis als espais públics, museístics, artístics, patrimonials, etc. està generant formes força diferents d'experimentar la cultura, de sensibilitzar a la societat, de plantejar els entorns (tant físics com de continguts) cada cop més accessibles, i està estimulant un creixement orgànic de la multiplicitat perceptiva, tant dels usuaris com de les entitats implicades.

9. Algunes CONCLUSIONS

Formació continua dels equips.

La formació en matèria d'accessibilitat és imprescindible per a tots els membres de l'equip de l'IMMR (o de l'IMRC). Independentment de la seu en la que treballin i la seva especialitat professional. Sigui personal intern i extern, fixe o temporal.

Mitjançant aquesta formació de sessions pràctiques (teoria bàsica i experimentació dels espais amb antifàços, cascos per inhibir el so o cadires de rodes, jocs de rol, etc., per empatitzar amb experiències reals), es potencia el coneixement i la conscienciació d'aquesta discapacitat en concret. Si els equips de mediadors van variant és important que es formin en accessibilitat, igual que es formen en la col·lecció o les diverses seus dels Museus de Reus.

Exemples:

- Sessions de formació amb especialistes d'educació de museus experts en accessibilitat de museus, amb tècnics d'accessibilitat física, sensorial i cognitiva, professionals de l'audiodescripció, del treball multi sensorial o amb tècnics de les entitats que els fan d'aixopluc, com la ONCE i la seva Fundació. I així amb totes les discapacitats.
- Informar i compartir amb els guies, educadors, mediadors, comunicadors habituals, etc., bibliografia específica (es pot consultar al final d'aquest informe) o continguts concrets.

Coneixement principal: Cóm dirigir-se a persones amb discapacitat visual? I la mateixa pregunta amb auditiva, cognitiva, física o mixta. Amb l'objectiu de plantejar exposicions, presentacions o publicacions accessibles, de base.

Incloure professionals amb diversitat sensorial als equips

Introduir professionals amb diversitat sensorial dins els equips de mediació i/o d'atenció al públic o serveis dels Museus de Reus

Existeix una activa xarxa de formació per a la inserció laboral i servei d'ocupació per a les persones amb discapacitat, local, provincial, autonòmica i nacional. Es poden generar convenis amb diverses d'aquestes entitats.

Recursos comunicatius i divulgatius

La implementació de cada nova acció o peça tàctil, servei o element de recolzament pot servir com a altaveu, generar micro-campanyes de comunicació, a modus d'una innovació constant i una acció accessible anual, semestral, etc. del Museu.

Recursos econòmics: subvencions

Bases de les subvencions per a l'execució d'obres i per a l'adquisició i la instal·lació d'equipaments als museus de Catalunya

https://www.fmc.cat/noticia_fitxa_sf.aspx?id=42873

Resolució CLT/1640/2025, de 6 de maig, publicada al DOGC número 9410, de 12 de maig de 2025

10. BIBLIOGRAFIA

Patrimoni i Accessibilitat

- APARICIO, E: **Pla d'Accessibilitat del Palau Güell**. Diputació de Barcelona. Barcelona, 2022
- PAGÈS, R: **Petita història dels Museus de Reus**. Amb il·lustracions de Pilarín Bayés. Edit. Mediterrànies. Institut Municipal de Museus. Reus, 2005
- RIGO, X. & APARICIO, E: **Bones Pràctiques d'Accessibilitat en Museus i Institucions Culturals**. 5è Congrés Internacional d'Educació i Accessibilitat a museus i patrimoni. Museu Marítim Barcelona, 2018
- VV.AA: **El museo para todas las personas. Arte, accesibilidad e inclusión social**. Congrés Internacional MUSACCES. Madrid, 2019
- VV.AA: **Estrategia Integral Española de Cultura para Todos. Accesibilidad a la Cultura para las Personas con Discapacidad**. Editat pel Real Patronat de la Discapacitat i Ministeri de Cultura. Madrid, 2011
- VV.AA: **Exposicions accessibles. Criteris per eliminar les barreres de la comunicació i facilitar l'accés als continguts**. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2016
- Vídeo d'Accessibilitat del Museu Nacional Thyssen-Bornemisza (Madrid)
<https://youtu.be/SkXUYzv54TQ?si=2-LmFucN7kZboBhs>
- Vídeo d'Accessibilitat del Museu Lázaro-Galdiano (Madrid)
https://youtu.be/oAdBKtTHxDI?si=NnB5FBEw-RDXA_UX

Accessibilitat visual

- GRATACÓS, Rosa: **Altres Mirades. Art i cecs: tan lluny, tan a prop**. Edicions Octaedro. Barcelona, 2006 (1ª edició)
- VV.AA: **Criterios técnicos de accesibilidad al patrimonio cultural para personas con discapacidad visual**. Document tècnic. ONCE Direcció d'Autonomia Personal, Gent Gran, Joventut, Oci i Esport. Madrid, 2016

Accessibilitat auditiva

- COMUNIDAD SORDA: **La sordera a través del arte**. Visualfy, 2020
<https://www.visualfy.com/es/sordera-arte/>
- SACKS, Oliver: **Veo una voz. Viaje al mundo de los sordos**. Edit. Anagrama. Col·lecció Arguments. Barcelona, 2006

Accessibilitat cognitiva

- PONCE, A. (text); GALLARDO, M. (il·lustracions): **Què li passa a aquest nen? Una guia per a conèixer els nens amb discapacitat**. Edicions Serres. Barcelona, 2005
- VV.AA.: **Conect@. Un proyecto de colaboración entre personas con diferentes capacidades para promover la plena accesibilidad a la cultura**. Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofía. Madrid, 2015
- VV.AA. : **Museo fácil. Una guía para recorrer y descubrir el Museo Nacional Thyssen-Bornemisza**. Madrid, 2019

Relació d'Annexos

11. Annex I

Proveïdors

A. Discapacitat Visual

a.1. Materials tàctils

a. 2. Materials podò tàctils

B. Discapacitat física

b.1. Banys accessibles

b.2. Productes ortopèdics

C. Discapacitat cognitiva

c.1. Pictogrames

c.2. Lectura Fàcil

c.3. TEA – Trastorn de l'Espectre Autista

D. Referents nacionals de serveis d'excel·lència i bones practiques:

d.1. Publicacions en Braille i macro caràcters

d.2. Maquetes tàctils

d.3. Senyalística i digitalització

12. Annex II

Mesures de control y seguiment

13. Annex III

Estratègia de seguiment

14. Annex IV

Proposta de manteniment

15. Annex V

Proposta d'avaluació de les actuacions i indicadors

16. Annex VI

Gràfics

17. Annex VII

La sostenibilitat als Museus

18. Annex VIII

Plànols del Museu de Reus _ Raval Santa Anna

19. Agraïments i contacte

Vull agrair a l'equip del Museu de Reus la facilitat i complicitat al llarg de tot el procés i el seu recolzament constant. Especialment al seu director, Marc Ferran Sans i a la Georgina Coca Llauredó, actual responsable de Públics, Educació i Accessibilitat. Agrair també la tasca de la Isabel Recuenco Roma amb tots els temes de gestió econòmica.

Per un altra banda, vull agrair a la Zaira Fernández Barzano la seva valuosa ajuda amb la validació de l'accessibilitat física del Museu, implicant-se amb la seva presència i recorreguts in situ, i per la valoració cognitiva dels continguts.

I per últim agrair a l'equip de Xperimenta Cultura per l'adequació dels plànols, les referències sobre l'accessibilitat arquitectònica i museogràfica, i per la lectura de les diverses versions d'aquest Pla d'Accessibilitat.

Pla d'Accessibilitat ha estat desenvolupat per:

Elena Aparicio Mainar
Historiadora de l'Art
Especialista en Educació de Museus,
Inclusió i Accessibilitat Cultural

Contacte:

Mail: aparicio_elena@hotmail.com

Cell: 0034 – 616454607

Web: <https://elenaapariciomainar.es/>

